

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Išleista kas ketvergas Chicago, Ill.

Kaina metams:
 Amerikoje... \$2.00 | Užsien... \$3.00
 Prenumerata tur būt fikalo užmokėti.

"Kataliko" spaustuvių spaudiniai visokios knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašydami "Kataliką" siųskit prenumeratą arba laiškus sekanciu antraštu:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday
 at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year.

Advertising Rates on Application.
 Book and Job printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages : : :

All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 22 Chicago, Ill., 27 d. Gegužio (May) 1909 m. METAI XI
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1899

Politiškos žinios.

Rusija.
 Generolai laisvi.
 Iš Petropavlovskos tvirtovės andai caro paliepimu išleista kaliniai generolas Steselis ir kontradmiralas Nebogotov ir kiti visi, kentėjusieji kalėjime už rusų su japonais karo pasekmę. Sakoma, kad tuodu vyrų kalėjime "sirgusiu, todėl juodu ir išleista. Generolas Steselis kariškuoju teismu, už atidavimą japonams porto Arturo, pasmerktas mirtin. Caras tą ištamę pakeitė kalėjimu 10 metams. Kontr-admiralas Nebogotov pasmerktas kalėjimui 10 metams už atidavimą savo laivyno japonams be jokio mušio. Steselis kalėjimui buvo uždarytas peritais metais, o Nebogotov 1907 m.

Gener. Steselis apleidęs kalėjimą, nukako cerkvėn, kur laikyta pamaldos caro gimimo dienoj. Nebogotov ir gi tą patį padarė. Pasibaigus pamaldoms, Steselis automobiliu nuvažiavo į savo namus, o kontr-admiralas Nebogotov, budamas neturtingu, su savo sunusiu išėjo tramvajun ir nukako pensjonatan, kur jo sunus gyvena.

Apie jų gyvenimą kalėjime Peterburgo laikraščiai štai ką rašo:
 Steselis, matomai, turi širdies ligą ir apetito (valgumo) stoką, bet Nebogotov už tai gi kogeriausiai jaučiasi ir sveria daugiau nei prieš kalėjimą paėmimą. Kiekvienas kalinys turi didelį šviesų ir apšvičiamą kambarį. Prieš kambarių langus randasi puikus daržas, siekiantis Nevos upės pakraščius. Seniau tenai gyvena caras. Kiekviena kambarių randa perkeliamą lovą, keletos kresės ir praustuvas. Langai su stangomis. 8 val. ryte kaliniai gauna arbatos ir laikraščius. Nebogotov skaito keturius dienraščius ir, regis, politika interesuojasi. Steselis gi, regis, perskaito tik vieną dienraštį. Pirmą val. gauna pietus, paskui eina pasivaikščioti. 6 val. duoda jiems vakarienę. 9 val. vėl gauna užkandį. Guliti gali eiti, kada tik nori.

Na, su tokiu kalėjimu — tai Dievo malonė. Tečiaus tiems ponams ir toksai "kalėjimas" aršesnis katargos.
Social-demokratai nubausti.
 Maskvoje social-demokratų partijos sąnarių byla Gegužio 14 dieną pasibaigė. 18 asmenų nubausta ištrimimu ligi gyvos galvos Siberijon, 20 gi į tvirtoves nuo 1 ligi 3 ir pusės metų.

Tarpe ištremtųjų randasi profesorius Ročkov, kuris išguldinėjo Maskvos universitete. Jis be policijos žinios buvo social-demokratų partijos sąnariu per kelius metus. Valdžia žinojo, kad esama kur Rusijoj įžymaus socialisto, priklausančio centro komite-

tu, bet niekas nemanė, kad toksai profesorius priklausytų tai partijai.
 Kuomet profesorius Ročkov per savo neatsargumą išsidavė, tuojaus jis, vieton pasitraukti užsienin, iš Maskvos nukako Peterburgan ir tenai toliau per ketverius metus darbavosi su netikru pašpartu, kol pernai metais nearštuotas. Ročkov apšviestas žmogus, didis ekonomistas.
 Tarpe nubaustųjų randasi beto: policijos teisėjas Sparskis ir instruktorius Presin, kurie turės metavoti kalėjime.

Austrija.
 Austrijos sostainę andai aplankė Vokietijos kaizeris Vilius, kuris tenai labai iškilmingai priimta. Dabar Vienoje ir visur tenai visi tik ir kalba apie Viliaus apsilankymą. Pašnekėsių arba tų kalbų didis neveniodumas: vieni sako, kad Vilius ant tokio iškilmingo priėmimo užsitarnavęs; kiti tečiaus tvirtina, jog gatvių ir namų papuošimas buvęs per brangus, daug lėšavęs ir tos lėšos bus uždengtos gyventojų speciališkomis mokesčiais.
 Vienos dienraščiai plačiai rašo apie Viliaus apsilankymą ir sako, kad jis labai daug prisitarnavęs dabartiniam ant Balkanų pusiasalio padėjimui; tečiaus beto dar tvirtina, ar kartais Austrija, taip aukštai susirius su Vokietija, neturės pasiimti viso atsakymo ateityj ant savo pečių.

Ir nėra abejonės, kad dabar Austrija turės Vokietijos neramią visur politiką remti ir visame kame jai gelbėti. Juk Vokietijos politikavimas sulgy Bosnijos ir Gercogovinos aneksijos buvo visai nereikalingas, kaipo atliktas faktas, ir Rusija be Vokietijos patarimo būtų pripažinus tą aneksiją, kadangi ji nebuvo pasirengus prieš karo ir tasi karas jai išrodė amžina prapultis. Tai kam toji Vokietijos patarmė Rusijai buvo reikalinga?

Politiškųjų ratelių nuomone, Austrija dabar įlindus Vokietijos tinklan. Ji pasiliks dabar Vokietijos įrankiu ir privalės anos visokią politiką remti.
 Tai nei kokia paslaptis, kad Vokietija senai pageidavo ant Viduržeminių jūrų turėti savo įtekme. Bet kadangi viena to negalėjo atsiekti, tai prisikalbino santaikon Austriją ir Italiją. Mat norima iš tenai pavaryti Angliją.

Ar ir dabar dar vokiečiai savo kaizeriui užmetinės nemelmtą jo politikavimą?
Turkija.
 Šiandie visiems gana aišku, jog Armenijoj ir Sirijoj krikščionių skerdynę pagimdė pati Abdul Hamido valdžia. Kaip džia žinojo, kad esama kur Rusijoj įžymaus socialisto, priklausančio centro komite-

tu, bet niekas nemanė, kad toksai profesorius priklausytų tai partijai.
 Kuomet profesorius Ročkov per savo neatsargumą išsidavė, tuojaus jis, vieton pasitraukti užsienin, iš Maskvos nukako Peterburgan ir tenai toliau per ketverius metus darbavosi su netikru pašpartu, kol pernai metais nearštuotas. Ročkov apšviestas žmogus, didis ekonomistas.
 Tarpe nubaustųjų randasi beto: policijos teisėjas Sparskis ir instruktorius Presin, kurie turės metavoti kalėjime.

neims ir ar jis apie tai žinojo, niekas šiandie dar neištyrė, tečiaus vis-gi krinta ant jo visa atsakomybė.
 Štai koksai liudijimas iš miesto Cesarea, Azijos Turkijos.
 Valdovaujant dar Abdul Hamidui Cesarea'os gubernatorių gavo telegramu iš Konstantinopolio paliepimą, idant jisai sutaisytų armėnų ir siri-jonų krikščionių skerdynes. Gubernatorių, žmogus inteligentas, telegramą sudraske ir apie tai niekam nieko net nesakė.
 Paskui tuojaus pasišaukė pas save karumenės vadą ir jo paklausė, ar ir jis gavęs panašią depešą iš Konstantinopolio? Komendantas prisipažino gavęs, bet nenorėjo parodyti. Tada staiga gubernatorių nutvėrė gultį ant stalo revolverį, atrėmė j komendantą ir liepė tuojaus parodyti depešą arba turės ant vietos prazuti. Generolas depešą atidavė ir gubernatorių ir tą suplėšė. Ir dėkui gubernatorių išminčiai, tenai nebuta skerdynių.

Kitur-gi gubernatoriai gavę Konstantinopolio valdžios paliepimą, tuojaus pagimdė krikščionių skerdynes ir prazudyta tukstančiai nekaltų žmonių.
 Tai mat kokio buta seno sultano valdovo. Jaunaturkių valdžia dabar energiška viską nagrinėja ir kaltuosius patrauks atsakomybėn.

Anglija.
 Anglija paskutiniiais laikais labai pabugus Vokietijos. Mat, Vokietija ant jūrų emus smarčiai ginkluoties, tatei jai ir pasidarė bangu, idant kartais Vokietija nepervirsitų jos su kariškuoju laivynu. O Anglija to dalyko netik nepageidauja, bet ir bijosi.
 Andai Londone pasklydęs nei iš šio nei iš to gandas, kad Vokietijos vienas kariškas garlaivis ištyręs Humbere jūros įtaką ir tenai beto bandęs išsodinti ant kranto savo įgulą. Ir Anglijos kariškieji laivai to visko nematė.
 Paskui vėl parlamento liberalų atstovas, Sir John Barlow, apskelbė per dienraščius, buk Vokietija Londone turinti savo arsenalą, kuriame laikoma 70.000 Mauzerio šautuvių ir 7.500.000 patronų. Tie ginklai paskirti esą 66.000 atsitarnavusiems Vokietijos karėiviams, kurie dabar Anglijoje turinti užsiėmimu.

Geriausiu darodumu, kad Sir John savo daleidimams turintis faktus, yra aplinkybė, kad toms dienomis jis inėšęs interpelaciją tane dalyke karo misteriu Haldanea.
 Tokios tai baimės apimta Anglija, o Vokietija gal iš to visko juokiasi ir prieš pasaulį didžiuojasi.

Amerika.
 Pietinės Amerikos respublikoj Nicaragua andai darbininkai, dirbanti ant bananų plantacijų sukėlė pavojingas valdžiai straikas, nuo ko užgimę darbininkų riaušės ir Jungtinės Amerikos Valstybės

ton pusėn išsiuntė savo vieną karišką laivą. Tenaitinės bananų plantacijos daugiausia priklauso Jungt. Valstybių kapitalistams. Kadangi kapitalistai neišpildė sustraikavusių darbininkų reikalavimų, pastarieji pagrasino sunaikinti plantacijas. Tada Jungt. Valstybių vice-konsulas prikaltino Nicaraguos valdžią tenai apsaukti karišką stovį, ką valdžia tuojaus ir padarė. Tasi faktas visus darbininkus taip užgavo, kad jie tuojaus ėmė naikinti gražiausias plantacijas ir geriausius daržus tatei sunaikino. Už sunaikintas plantacijas dabar Nicaragua'os valdžia bus priversta Jungt. Amer. Valstybių kapitalistams užmokėti. Juk kariškas laivas j tenai pasiūstas ne darbininkų reikalus ginti, bet kapitalistus apsaugoti, nes valdžia visumet tarnauja kapitalistams.

Portugalija.
 Karalius Manuelius apdovanojo andai savo motiną Ameliją net trimis ordenais už jos karžygiškumą, kurį parodė nužudant pernai metais karalių, dabartinio karaliaus tėvą, ir sosto įpėdinį. Ordenai sekanti: Christaus Ordenas, Santiago Ordenas ir šv. Benoito d'Aviz Ordenas.
 Dekrete beto rašoma: Nužudžius karalių Carlosą ir sosto įpėdinį Liudoviką, karalienė Amelija su didžiausia drąsa ir motinišku instinktu puolėsi prie savo sunaus Manueliaus, stengdamos nuo jo nustumti šalim žmogždį Costą, kuris norėjo ir Manuelių paguldinti. Tik stebuklingu būdu j liko gyva. Kulipka jai perlindo per rubeus ir įstrigo Manueliaus petin. Ministerių kabinetas tą dovana patvirtino. Tokių ordenų dar nei viena pasaulj moteriškė neužsitarnavus.

Karalius taipgi apdovanojo policijantą, kuris užmušė žmogždį Buisę. Jam suteikė ordeną Bokšto ir Kalavijo. Tasi ordenas savininkui suteikia oficieraus rangą ir karališką algą.

Iš Viso Pasaulio.
 Amerikos milijonierius, Andrew Carnegie, andai turėjo audienciją pas Italijos karalių Ryme. Jį karaliui perstatė senatorius Cappellini.
 Yldiz Kiosk ištušinamas ir tuojaus bus leista lankyties publikai. Sultano likusios pajamos pulkais išvežamos į provincijas. Jų likimas vertas pasigailejimo.
 Turkijoje parlamente pareikalauta visos arnijos reorganizacija, vadovaujant generolui von der Goltz. Parlamentas tam tikslui turės paskirti kelioliką milijonų dolerių.
 Kubos respublikos pinigyno ministeris andai apreiškė, jog respublikos budžetas ateinančioms metams išnešės 29 milijonus dol. Deficitas busiųjų uždengtas įplaukomiis nuo lieterijų.
 Garsi Kolonijos gotiška katedra labai daug jau sunykus ir gresia sugriuvimu. Labai sena, saulė tat su vėju plytas pavertė smiltis. Pataisyti atsiesiųjų keli milijonai markių ir prasitiesiųjų kelius metus.
 Grafas Zeppelin andai pakvietė parlamento visus atstovus į Fiedrichshafen, idant jie apžiūrėtų naujai jo padirbtą orlaivį. Nekurie atstovai galės paplaukioti oru Birzelio 5 d.
 Turkijos naują sultaną, Mehmedą V andai aplankė Amerikos ambasadorius Leishman. Sultanas sirdingai jį pasveikinęs, priėmęs, pasikalbėjęs ir liepęs nuo savęs pasveikinti prezidentą Taftą.
 Iš Tifliso Rusijos valdžia nusiuntė Serbijon 2.000 karumenės, kad sudrutinti tenai generolo Suarskio ekspediciją. Mobilizuojant kareivius atrasta betvarkė ir vagystės. Rusijoj tas paprasta.
 Paryžiuje ir provincijose krasos ir telegrafo valdininkai straišką nors pralainėjo, bet vis gi dar kelia retkarčiais susišimus. Valdžia visur gavo viršų, aės dauguma sugrįžo ant darbo. Neką padarysi, kad valdžia su parlamentu eina išvien.
 Belgijos karalius Leopoldas netekęs įplaukų iš Kongo, ėmė dabar pardavinėti dailės visokius daiktus ir paveikslus. Parlamente pradėta diskusijos, kad sulaukyti tą karaliaus savivališkumą. Leopoldas ištvirkęs žmogus. Jam pinigai reikalingi puotoms su Paryžiaus damomis.
 Du plėšiku, Jourand ir Gallino, kuriuodu pernai apvogė Paryžiuje Amerikos ambasadoriaus White namus, nubausti teisme po 15 metų sunkaus kalėjimo ir ant 20 metų ištrė-

mimo iš Prancijos. Pas ambasadorių pavogė jiedu daiktų tik už 60 dol. Nepaprastas nubaudimas.
 Konstantinopolj areštuotas buvusio sultano Abdul Hamido ketvirtasis sunus, Burnhan Eddin. Jis dalyvavęs pastaruose maištuose prieš konstituciją. Beto, jis kaltinamas už sukėlimą Albanijoj karumenės, su kurios pagalba norėta išliuosuoti Salonikuose tėvą.
 Aprikos kolonijose Vokietijos valdžia nusprendė neimti kareivijon nigerių, kadangi tie juodukai esą negalinti prisiravinti Vokietijos civilizacijos doros. Girdi, jie discipliną už nieką laiką. Tuo ir geriau juodukams, nes nereikia kalbotos buti Vokietijos kareiviu.
 Paryžiuje atsibuta didelių iškilmybių delei Joanos d'Arc beatifikacijos. Iškilmybės tęsėsi tris dienas. Pamaldos laikyta Notre Dame katedroje. Paryžiaus rojalistų komitetas pataisęs banketą Orleano kunigaikščio garbei. Ir daug kalbėta apie sugrąžinimą Prancijai karalystės. Bankete dalyvauta 800 asmenų.
 Emigrantų ėjimas per Vokietijos uostus visai sumažėjęs Balandyj. Garlaivių kompanijos sako, kad išėivius (emigrantus) sulaiko Rusija ir Austrija, nes tos dvi viešpatystės daugiausia savo gyventojus persergsti, nes, girdi, tenai blogi laikai besą. Rauda Vokietijos valdžia ir kompanijos.
 Išėjo dabar eikštėn, jog japonai išradę geriausius orlaivius, kurie aplenskių visus kitus išradimus. Vasarą Japonijoj atsibudisų bandymai, priekurių sveitvėzemiai neprileidžiami. Labai aišku, jei japonai visus su savo išmislais aplenkia, tat ir su orlaivių konstrukcijomis tas pat bus. Japoniją šiandie ir paskui — pažangos šaltinis.
 Turkijos sultanas toms dienomis su parlamentu sudėjo prisaišką ant konstitucijos ir parlamente perskaitė savo sosto kalbą. Sosto kalboje pasakyta, kad Turkija su visomis viešpatystėmis susitaikiusi ir ateityj tas bus palaikoma. Sulgy krikščionių skerdynių sultanas labai apgailestauja ir pasakė, jog daugiau to nebusių.
 Londono "Times" korespondentas rašo, kad buvęs Turkijos sultanas Abdul Hamid neturįs prieš savę nei kiek pinigų ir turįs kentėti skurdą. Andai su savo rumų komendanto tarpininkyste prašęs parlamentą "pašalpos", tai-gi parlamentas jam tuojaus paskyrė 1.000 svarų sterlingų. Sultanas Solonikuose turi puikus rumus ir didelį daržą, bet iš Paryžiuje Amerikos ambasadoriaus White namus, nubausti teisme po 15 metų sunkaus kalėjimo ir ant 20 metų ištrė-

Iš svetur.
 Londonas. Šv. Kazimiero lietuviškos parapijos vardu Balandžio 11 d. š.m. atlaikyta pasilinksninimo vakaras arba balius bažnyčios naudai. Prisirinko svečių daugybė, salė buvo kaip užkimšta. Įžangos biletai parsidavinejo vyriškiams po 1 šilingą ir 1 peną, o moterims po 7 penus.
 Jaunuomenei truputį pasilinksminus su šokiais, parapijos klebonas, kun. K. Matulaitis, prakalbėjo į susirinkusius, kad jam labai malonu matyti didelį skaičių susirinkusių, kurių tiek jis daug nesitikėjęs pamatyti. Paskui klebonas susirinkusiems perstatė kunigą svečią ir prašė jo, ką nors pakalbėti. Kunigas svečias kalbėjo, galima sakyti, tik apie vienus Londono lietuvius ir jų padėjimą. Prirodė faktus iš nekurijų gamtos apsieiškimų, kad kokios nebutų tautos žmonės, augalai, negali tinkamai normališkaai gyventi, augti ir vystyties sveitvime sau krašte. Toliau kunigas svečias klausė, kam Londonui reikalingi lietuviai? Dėlko jų suvarę ir ar jų reikalingi anglams? Jūs jiems nereikalingi, tik anglams reikalinga jūsų darbas, spēkas, prakaitas, kraujas. Toliau sako, ėia jų su padėjimas nėra normališka, todėl kam jūs apleidžiate tėvynę Lietuvą, savo kraštą? Atsakymas aiškus. Apleidžiate dėlto, kad mūsų tėvynė visokiais budais skriaudžiama ir tenai sunku žmogus gyventi. Nepagyros gebus kalbėtojas Lietuvos dvarponių, kurie už lietuvių prakaitą kelia sau puotas ir linksminasi. Antgalo ragino susirinkusius skaityti mokliškias knygas ir laikraščius. Kunigo svečio kalbą visi linksmai priėmė rankų plojimu, nes visiems kalba patiko.
 Kunigo pavadės uesužinojau, taippat nepatyriau nei iš kur jis. Pas vietinį kleboną jis viešėjosi tik vieną savaitę.
 Vakaras buvo tylus ir malšus. Retai taip pas lietuvius atsitinka. Galima tikėtis, jog ir pelno parapijai šiek-tiek bus.
 Užstojus Gegužio mėn. oras atvėso.
 Ž a i b a s.
 Anglijoje katalikai atgauna laisvę, kadangi parlamentas pagal atstovo Redmono įnešimo nusprendė: Pakeisti karaliaus prisaišką, kuri užgaudavo katalikų jausmus. Mat tenai karaliai apimdami sostą prisaiška keikdavo katalikų tikybą. Paskui leista Jezuitams ir kitiems vienuoliams laisvai Anglijoje gyventi pirkties nuosavybes. Leisti katalikams užimti valdiskasias vietas, ty. Didžiosios Britanijos lordokancelieriaus ir Airijos lordoporučinko. Ministerių pirminkas Asquit tą įnešimą asmeniškaai parėmė, tvirtindamas, jog persekiojimas katalikų ir karaliaus prisaiška — pasenę daiktai. Taip nutarė žemsmysias butas, bet ką pasakys lordų butas — tai dar nežinoma.

UVE
 A
 U. I. I. R. Z. I. R. S. S.
 Uvė yra di-
 spaustuvių
 savo locnas
 nas mašinas
 ir atsakantį
 inkų.
 VICZE
 Chicago, Ill.
 AUSIA
 OGRAFIJU.
 ilų darbą, kreipkitės
 o niekas negali vir-
 kaip gerą darbą reik
 liai pasigirti nes pa-
 veikti, kad ir kiti
 nio yra užganėdini-
 pagarba
 KAS,
 189 Chicago, Ill.
 EVICZE
 Visokių a-
 gi ir las žu-
 y valgių ir
 nakryčių ir
 1 parduodu
 žiu plaukus
 žiai.
 doah, Pa.
 Pranesame visiems
 ietuviams ant Brid-
 gporto ir apielinkę
 tad musų ofise ran-
 lasi ofisas dviejų ge-
 y Insurance kompa-
 nių „Continental ir
 Royal Insurance Co.”
 IPKORTES!!
 ri esipkortės iš krauna ar l
 ai tuojaus rasyk ant vardu
 0” lazdletoje su užkliusiu
 turias tuojaus primgtima.
 I. Tananevicze
 „Morgan” Chicago, Ill.

Žinios iš Lietuvos.

VYZAINIS.
(Suv. apskr.)

Mūsų endekai norėtų prikaityti Vyžainį prie grynai lenkiškųjų parapijų. Susieji- muose, jaigu tikrai išeina apie tai kalba, tuoj anie kunigams prikiša litvomanystę, kad norį per Bažnyčią platinoti Lietuvą. Lietuvių čia, girdi, visai nesama, o jaigu ir yra, tai visi su- pranta lenkiškai. Iš tikrųjų gi taip nėra. Lietuvių čia yra, kaip statistika rodo, nuo 600 ligi 700 žmonių. Taigi skai- čius nemažas. Tiesa, dalis jų supranta lenkiškai, bet dau- guma nesupranta.

Užtatgi, eidami teisybės ke- liu, kunigai ir jų dvasiškiųjų reikalų neapleidžia. Kas ne- deldienis ir šventadienis yra skaitoma jiems lietuviškai e- vangelijs ir kas ketvirtas ar penktas nedeldienis sakoma pamokslas.

A. a. kun. Vencius arba Vencevič, kaip įsiai rašė, Vyžainyje išklebonavo 30 su- viršum metų. Nors visame ji- sai buvo darbštus ir uolus ku- nigas, bet, budamas pats su- lenkėjęs, lietuvių dvasiškais reikalais nesirūpino, kuomi ir prisidėjo prie jų lenkinimo.

Lietuvių vaikų įsiai prigimto- je kalboje katekizmo nemoky- davo, tik vėrdavo išmokti lenkiškus poterius ir tada ka- tekizuodavo juos sykiu su len- kais. Kai ateidavo pas jį lie- tuviai su reikalais, taipgi įsiai niekadoms nekalbėdavo su jais lietuviškai, nors anie ir nesu- prasdavo lenkiškai. „Dla cze- go się nie uczysz po polsku“ (kodėl nesimokini lenkiškai), kiekvienam klebonas atsaky- davo. — Ir dabar ne kartą lenkai stebisi, išgirdę kunigų kalbant su lietuviškai lietuviš- kai. Pirmiau to, girdi, nebu- davo. Kas per laikas virto, sa- ko su pasididžiavimu, kad ir kunigai tarp savęs kalbasi lie- tuviškai, o net ir zakristijo- je!..

Kunigas Vincius per daug sebraudavo su dvarininkais, taigi ir pasidavė jų įtekmei. Kad lietuviai ant jo nerugotų, perskaitydavo jiems kelis kar- tus per metus lietuviškai evan- geliją. Tokia, mat, buvo anų laikų dvasia; lietuvių tyloje. Ir nestebėtina, kad jie grie- davosi lenkiškosios kalbos, ir tokiu būdu didesnę pusę jų sulenkėjo. Dauguma šiandien sako: „Mano diedukai ir tėvai kalbėdavo lietuviškai, o aš jau nemoku“.

Dabar jau kitoki laikai. Kurie ligšiol neištautėjo, jau savo vardo nesigėdi, savo kal- bą myli ir ją brangina. Lietu- viai ir pas mus jau pradeda susiprasti, bruzdėti ir dau- giu reikalauti savo teisingų teisių.

Siemet pradėjome bažnyčio- je ir poterius skaityti lietuviš- kai, atsižiūrėdami į jų dvasi- ką naudą. Kalėdojant man ne kartą taip atsitiko. Klausiu poterių lietuviškai, — nemo- ka. Gal moki lenkiškai? — Ne, atsako, aš ne lenkas, aš noriu lietuviškai mokstis. — Tai kodėl gerai neįsimoksti? klausiu. — O iš ko aš, „jago mastie“, išmoksiu, atsako, kad aš nemokytas, o bažnyčioje lietuviškai poterius neskaityt.

Ant to, žinoma, tikt turėda- vau nutilti, ir kiek galint tą jų teisingą reikalavimą sten- giausi išpildyti.

Toks tai mūsų lietuvių pa- dėjimas.

— Progai atsitikus čia turin atitaisyti p. Jainikaičio iš Vy- žainio korespondencija. Tiltu-

sią „Šaltinio“ 10-menumeryje, kur ne visas tiesa. Gerb. ko- respondentas per daug mane išgiria, buk tik aš pradėjęs sa- kyti lietuviams pamokslus. Tai netiesa. Lietuviški pa- mokslai jau pradėta skaityti pirm 10 metų prie kunigo Po- vilaičio, dabartinio Suvalkų gimnazijos Prefekto, o evange- lija lietuviškai buvo skaitoma visados, tik ne kas nedeldienis. Kun. M. Brundza.

SMILGIAL.
(Panev. ap.)

Kovo 19 d. čia buvo šv. Juozapo atleidai, o kartu ir trijų dienų rekolekcijos. Ku- nigai savo griaudingais pa- mokslais ir meditacijomis sten- gėsi žmones pritraukti prie pakutos, bet veltui. Nespėjo pasibaigti bažnyčioje pamok- slas, kaip ant rinkelės pasigir- do klikimas — prasidėjo mu- štinės, ir mušėsi taip, kad pus- rygyvais gulėjo po keletą va- landų, o apie girtus tai nėra ko ir kalbėti. Mušėsi ne vien tik- tai, kaip sakoma, prasti juod- nugariai žmoneliai, bet ir vie- nas dvarininkas iš M. p. D.

Kada gi susiprasite, smilgie- čiai? Antanas Ridikelis.

KAUNAS.

Kauno gubernija turi 35 tukstančius 711 ketvirtainių viorstų; gyventojų yra 1 mili- jonas 690 tukstančių 527 žmo- nės, — tame skaičiuje 826 tuk- 253 vyrai, 864 tukstančiai 274 moteris.

Pagal tikėjimą 1906 metais gyventojai šiaip dalinosi: ka- talikų buvo 1 milijonas 237 tukstan. 540, stačiatikių — 43 tuks. 292, sentikių — 24 tuks. 210, kalvinų — 13 tuks. 210, žydų — 314 tuks. 932; liku- sieji gi — tai kitokių tikėjimų žmonės mažesniose skaitlinėse.

Pagal luomą buvo kunigų 933, bajorų — 79 tuks. 931, pirklų ir dvarininkų — 4 tuks. 822, miestelėnų — 389 tuks. 658, valstiečių — 1 mi- lijonas 157 tuks. 905, karume- nės ir policijos — 52 tuks. 462 ir svetimtaučių 4 tukstančiai 816 žmonių.

Pagal tautas — rusų buvo apie 73 tukstančiai, — tame skaičiuje karumenės 20 tukst. Vokiečių (liuterių, baptistų, modetistų) apie 50 tukstančių. Žydų — apie 345 tukstančiai. Lenkų (bajorų ir dalis mies- tiečių) 150 tukstančių. Lietu- vių, apskritai imant, 65 pro- centai, tai yra ant kiekvieno šimto gyventojų prisieina 65 lietuviai.

Rusai daugiausia yra valdi- ninkais arba dvarininkais. Be- to gyvena daug sentikių, ku- rių dalis atėjo Lietuvon lai- kuose ruso caro Petro Didžio- jo, o dalis apgyvendinta po lenkmečiui. Didžiosios jų ko- lionijos randasi Ežerėnu, Ka- no ir Aukmergės apskrčiuose. Dabartiniuose laikuose daug- ma jų ėmė eiti Sibirijon.

Baltarusiai gyvena rytinėje dalyje Ežerėnų apskričio; jie iš dalies katalikai, iš dalies stačiatikiai.

Žydai gyvena miestuose ir miesteliuose. Kaune jų randa- si 42 ant šimto gyventojų, ki- giuose miestuose — nuo 45 ligi 48, o Ežerėnuose siekia ligi 80. Jie daugiausia užsiima preky- ba.

Vokiečių daugiausia yra Kaune vakarinėje gubernijos dalyje, Prusų parubežyje — Raseinių ir Telsių apskričiuo- se. Tarp protestantų yra nedi-

dis skaičius lietuvių ir latvių. Stačiatikiai turi 54 cerkves (33 parapijinės), jų dvasiškus reikalus aprupina 475 šventi- kai. Viena cerkvė pripuola ant 800 stačiatikių.

Katalikai, kurių yra apskri- tai apie 70 procentų (70 kata- likų ant 100 gyventojų), pri- guli prie Žemaičių vyskupijos su katedra Kaune. Kauno gu- bernija — tai dalis tosios vy- skupijos. Visoje gubernijoje 17 džiakonijų, 342 bažnyčios (206 parapijinės, 136 filijali- nės). Kunigų yra 561. Viena bažnyčia pripuola ant 3.600 katalikų. Visoje gubernijoje randasi 1 katalikų vyrų klio- storių Kretingoje, Telsių apsk. — ir 2 moterų klostorių: Kaune ir Krakiuose.

Bažnytinės pridėdamosios pamaldos esti lietuviškai, o nekuriuose bažnyčiose ir len- kiškai. Kauno dvasišk. semi- narijoje mokosi valstiečių vai- kai.

Dvarininkai žemės turi 1 milijoną 496 tukstančius 449 dešimtines, valstiečiai — 1 mil- 713 tukst. 803 dešimtines „na- dielnos“. Bežemių valstiečių yra 213 tukst. 34.

Trukumas uždarbių priva- čia bežemių keliauti į kitus kraštus uždarbiautų, ypatingai Amerikon. Dabar, kai ten darbai sumažėjo, procentas pargrįžtančiųjų lyginasi 22.

Panašią Kauno gubernijos statistiką paduoda p. Zubovič savo sąsiuvinyje „Ekonomis- ty“.

UTENA.
(Aukm. apskr.)

Nesenai čia buvo Utenos vartotojų draugijos metinis susirinkimas, kurio pasekmės nemalonios tapo mūsų „len- kams“. Mat, minėtoje vartoto- jų draugijoje jau kelinti me- talikų buvo 1 milijonas 237 tukstan. 540, stačiatikių — 43 tuks. 292, sentikių — 24 tuks. 210, kalvinų — 13 tuks. 210, žydų — 314 tuks. 932; liku- sieji gi — tai kitokių tikėjimų žmonės mažesniose skaitlinėse.

Pagal luomą buvo kunigų 933, bajorų — 79 tuks. 931, pirklų ir dvarininkų — 4 tuks. 822, miestelėnų — 389 tuks. 658, valstiečių — 1 mi- lijonas 157 tuks. 905, karume- nės ir policijos — 52 tuks. 462 ir svetimtaučių 4 tukstančiai 816 žmonių.

Pagal tautas — rusų buvo apie 73 tukstančiai, — tame skaičiuje karumenės 20 tukst. Vokiečių (liuterių, baptistų, modetistų) apie 50 tukstančių. Žydų — apie 345 tukstančiai. Lenkų (bajorų ir dalis mies- tiečių) 150 tukstančių. Lietu- vių, apskritai imant, 65 pro- centai, tai yra ant kiekvieno šimto gyventojų prisieina 65 lietuviai.

Rusai daugiausia yra valdi- ninkais arba dvarininkais. Be- to gyvena daug sentikių, ku- rių dalis atėjo Lietuvon lai- kuose ruso caro Petro Didžio- jo, o dalis apgyvendinta po lenkmečiui. Didžiosios jų ko- lionijos randasi Ežerėnu, Ka- no ir Aukmergės apskrčiuose. Dabartiniuose laikuose daug- ma jų ėmė eiti Sibirijon.

vis gi jiems nepavyko. Kuni- gai lietuviai, pasikvietę talkon išmintingesnius vyrus, slaptu balsavimu nutarė permainingi valdybą. Tai pamatę ponai viešai pradėjo vienas po kito atsistatydinėti ir reikalauti draugijos uždengimo. Dargi vietinio dvarininkų banko di- rektorius viešai atsisakė duoti toliau draugijai paskolą.

Bet lietuviai nesnaudė. Išsi- rinko sau naują valdybą, ku- rios pirmininku tapo vietinis kamendorius. Taigi, dabar y- ra viltis, kad draugijos reika- lai pasitaisys, nors gal ne vie- nas dar ilgai žiūrės su neįsiti- kėjimu į jos vedėjus.

Draugijos narys.

KRONIS.
(Trakų ap.)

Maža, neseniai sudaryta pa- rapijėlis. Klebonu yra kun. Kunigelis, neseniai atvažiavęs. Mažutę laikiną kopyltėlę pa- rapijonai pasistatė, laukdami kunigo atvažiuojant. Gyvena klebonas pasisamdęs namelius. Neretai prisieina ir pietų ponų pasigaminti. Dabar, su- rinkęs iš parapijonų kelis šim- tus rub., nupirko Vilniuje fi- silarmoniją (nešiojamus vargo- nėlius), ornatus, šventųjų pa- veikėlus kopyltėlei papuošti. Žodžiu, vargsta įsiai čia, kaip koksai misijonaris Afrikos gi- lumoje. Ramu tik jam, kad čia lietuviai gyvena. Lenkų parapijoje yra apie 200 (para- pijoje žmonių bus apie 2.000), bet ir jie nėra skriaudžiami.

„Š.“

VABALNINKAS.
(Panev. ap.)

Kovo 30 d. buvo lietuvių moterų Draugijos skyriaus na- rių susirinkimas. Susirinko virš 100 moterų. Pirmininka- vo P. Kireilaitė. Susirinkimas svarstė šiuos klausimus: 1) N. Piliulaitė skaitė pranešimą a- pie apšvietimo reikalus ir nu- rode, kad reikalinga atidengti Vabalninkuose vidutinė mer- gaičių mokykla su namų darbo ir pienininkystės skyriais. Kun. P. Kemešys kalbėjo apie naudingumą tokios mokyklos. — Išrinktai iš 6 moterų ir 6 vyrų komisijai pavesta ru- pinties tokios mokyklos ati- dengimu, ir nutarta pradėti rinkti aukas tam dalykui. 2) V. Morkunaitė ir E. Mekuš- kaitė kalbėjo apie svaiginan- čių gėralų bledingumą, ypač, jei vartoja dar nesuaugę vai- linkai. Druage nurodė, kaip ne- atsargiai ir neįsimtingai el- giasi tie tėvai, kurie iš mažens pratina savo vaikus prie svaiginančių gėralų vartojimo. Pavyzdžiui nurodė keletą iš vietinių žmonių gyvavimo at- sitikimų. G. Gvildys remda- masis ant mokslo ištyrimų pla- čiai paaiškino, kaip svaiginan- čių gėralų vartojimas kenkia dorai ir sveikatai. Po G. Gv. kalbai vienbalsiai nutarta: li- nę 15 metų vaikams neduoti svaiginančių gėralų. Vieton jų duoti gėralus be alkogo- liaus. Kaip galint trumpinti vestuves ir liautis kelus vestu- ves dar svoidį, kaip dabar kad čia daroma. 3) Kun. Kemešys suprantamai ir plačiai pranešė apie moterų judėjimą užsieny — Australijoje, Belgijoje, Šve- dijoje ir kitose šalyse; palietė ir Rusijos moterų klausimą. Kun. Kemešio pranešimo kla- ušė visi su didele atydzia. 7 val. vak. pirmininkė uždengė susi- rinkimą. — Kalbos ir ginčai paliko ant visų didelį įspudį.

„L. U.“

Lizbonos priemiestyj vieno- vienuolyno bažnyčioje sugriu- revus galerija laike pamaldų. 7 asmenų užmušta, o šimtai su- žėistų.

Atstovo A. Buloto Kalba

Valstybės Dumoje Vasario 23 dieną 1909 m.
(Iš „Liet. U-ko“).

(Pabaiga)

UŽDRAUDIMAS SIRGTI.

Toliau, vyrai, apie mūsų administratorių darbus. Suėmė tasai žandaras žmogų, nori jį etapu varyti į kitą miestą, bet suimtas sergas; pakviestas gy- dytojas pripažįsta, jogei ligonį negali etapu varyti, nes įsiai turi gulėti. P. rotmistras kla- sia kito gydytojo, kaip čia pa- darius, kad ligonį etapu nuva- ryti. Doktorai pripažįsta, kad ligonis visgi važiuoti negali. Rotmistras pyksta ir sako: „Vistiek aš jį kalėjime supu- dysiu ir paskui išgusiu, kad įsiai nematytų savo prakeiktos Lietuvos“. — Tai koki valdy- tojai seja vyriausybės ir kartu rusų tautos meilę tarpe lietu- vių; gaila, kad rusų tautą mėš pažiūstame tik iš tokių ponų rotmistrų. — Taip tai valdžia ramina gyventojus pas mus. Bet man rodos, kad ir kitose gubernijose negeriaja. Kiek aš žinau, sunku pas mus, bet ki- tur dar sunkiau.

REFORMOS MAINYMAS IŠKABŲ.

Ligišiol aš kalbėjau apie tai, kaip mūsų administrato- riai ramina gyventojus. Netei- singa būtų nepasakius, kad pas mus, Suvalkų gubernijoje, pradėta ir reformos (pagerini- mai) daryti. Pradžią paėmė nuo pradinių mokyklų iškabų. Ligi buvo uždrausta lietuviška spauda, galima buvo vartoti tiktaisi rusiškas litaras ir kny- gose, ir ant iškabų, ir kitur. Kada buvo atgauta lietuviška spauda, gyventojai ėmė nesu- prantamas rusiškas iškabas mainyti taip, jogei viena pusė budavo rusiškai, kita-gi lietu- viškai parašyta. Laisvės die- nose niekas toms iškaboms nieko nedarė. Dabar-gi gy- ventojams apimrus pradeda reformas daryti. Štai mano rankose kopija cirkuliaro, Vilkaviškio pavieto viršininko Birželio 29 d. 1908 m. su No. 8011. — „Aplinkraštis pavie- tius. Kadangi buvo išėjęs ne- susipratimas tarp administra- cijos ir mokyklų vyriausybės vienoje iš Privilisijos guberni- jų tame, kokia kalba turi būti pradinių mokyklų iškabos — ar rusiška, ar rusiš- ka ir vietinė. — Varšavos ge- neral-gubernatoriaus dėlei to dalyko buvo susižinota su Ap- švietimo Ministeriu, kuris da- bar suteikė žinią, jogei minis- terija mano, kad iškabos pra- dinių mokyklų gali būti tiktaisi rusiška kalba, kadangi moky- klose neįvesta valstijos ir vie- dinių kalbų lygybės, tik pripa- žinta vietinėms kalboms pa- pagalbininkų vertę“.

Štai vienintelė reforma Vi- daus Reikalų Ministerijos žmonių apšvietimo dalykuose; išrado reikalą apmainyti su- prantamų — rusiškų. Įdomu, kad dėlei tokios svarbios re- formos prirėikė susižinoti ge- neral-gubernatoriui net su apšvietos ministriumi, kuris lauzė galvą, kuisinejosi įstati- muose ir nutarė, kad gyvento- jai tik tuomet pasiliks laimin- kai, kaip ant iškabų neturės su- prantamos kalbos, o vientik- rusiškąją. Juokingiausia, kad gminų kanceliarijų ir kitų pa- vietų mokyklų iškabos, kaip buvo, taip ir tebekabo abiejo- ses kalbose — ir neikokios re- volucijos nepasidarė. To cir- kuliaro dar negana buvo. Pa- vietų viršininkai...

Šiame laike Turkijoje žy- miausiu žmogumi yra visos ar- mijos komendantas, Šefket Pa- ša. Jaunaturkiai tik jam vie- nam dėkingi už dabartinį Turkijoje dalykų stovį. Dau- guma manė, jog Šefket Paša- noris likties diktatoriumi, bet įsiai andai aplankė visus už- sienio diplomatus ir visiems apreiškė, jog esąs tik oficieru- mi ir pildąs parlamento norus. Tai vydras pilnas energijos. Be jo gydrumo ir Konstantinop- lis nebūtų paimtas. Įsiai ir da- bar visur moka palaikyti

rašinės kairių laikraščiu. — Taigi apie valstiečių vargus negali rašyti laikraščius ir negali skaityti apie tai nei po- licija, nei paprastas gyvento- jas. Bet, jei negalima rašinėti, apie valstiečių vargus, tai gal galima valstiečiams susirinkti ir pasitarti apie savo bėdas, kaip tai yra leista suvienytam bajorų susivaižavimui. Štai iš visos Rusijos bajorai suvaži- avę daro sau susirinkimus, ta- riasi apie savo reikalus. Pasa- kykite, kur suvažiavimai val- stiečių, kad ir po policijos akių? Toki suvažiavimai ne- daleidžiam. Vienintelė vieta, kur valstiečiai galėjo dar at- siųsti savo atstovus — V. Du- ma dabar jau sugadinta. Val- stiečiai iš čia išvyti, jų vietoje bajorai!

MINISTERIAI NESUVA- DA SAVO ČINAUNINKŲ.

Taip elgiasi mažesnieji ir didesnieji valdovai ant vietų, o gali būti ir čionai pačiame valstijos viduryje. . . Peritais metais čionai k-iš Golicinas išsitarė, kad centralinė valdžia norėtų padaryt gyventojams lengvesnį gyvenimą, bet nega- lint suvaldyti general-gubern- rinčios apie 24 milijono gy- ventojų kasmet išsikrausto į Ameriką apie 30.000 žmonių — tai daugiausia bežemiai. Žemės jiems pas mus užtektų nuo dvarininkų, kurie parduo- da ją ir daug jos jau turi nu- pirkęs valstiečių bankas. Bet jei koksai valstietis nori nuo banko nusipirkti žemės, tai jam dažniausia atsako: „Šito dvaro žemės jums parduot ne- gali, nes ji paskirta sentikiams išdalyt“. Sentikių tenai nėra, juos pargabena iš kitų guberni- jų. Mės žinome visą eilį to- kių dvarų. Visur tas pats. Kad mus rusinti, gabena pas mus sentikius, musiškaigi tu- ri į Ameriką eiti; didelė nau- da iš to viešpatijai!

NEGERIAU IR PAČIOJ RUSIJOJ.

Bet netik pas mus valstie- čius spaudžia — ir tikrojoj Rusijoje jiems nieko neduoda, bet paklausykite, kaip lupa.

Štai Smolensko gubernato- riaus aplinkraštis, kuriame įsiai įsakmu prisako antsto- liams ir kitiems valdininkams kuosmarkiausia mokesčius nuo gyventojų rinkti. Gubernato- rius persergsti valdininkus, kad jų nuopelnus ir pareigų pildymą pažįs iš to, kaip mo- kesčiai imami; tie-gi valdinin- kai, kurie neparodys tame rei- kalingo darbštumo, bus nuo vietų atstatyti! — Taigi gu- bernatorius tiktaisi tuo užimtas, idant mokesčiai neatbutinai kuogrečiausia būtų išrinkti. Žinoma, vietiniai valdininkai mokės tenai savo darbštumą parodyti. Kaip renka jie mo- kesčius, mės žinome iš Viatkos gubernijos. Tai kokis rupu- nis vietiniais valstiečiais! Ka- da valdininkai taip darbuoja- si, tai suprantamas daiktas, vietiniai satrapai (valdovai) geidžia, kad laikraščiai apie tai nerašytų; laikraščius ban- dzia, rašytojams-gi uždraudžia rašyti į gazietas. Viatkos gu- bernatorius Gruodžio 4 d. 1907 m. buvo išleides prisakymą su No. 44614, kad mokyklų mo- kytojai nieko blogo nerašinė- tų į laikraščius apie policiją. Tat-gi, jei policija muša val- stiečius, tai artymasis mokyto- jas neturi teisės pranešti apie tai į laikraščius. Ir policijai taipogi draudžiama skaityti laikraščiai, kurie nejtinka val- dziai. Vasario 14 d. aš per- skaičiau laikraščiuose tokią žinią: „Policijos departamen- tas liepia pasirašyt policijos

UŽBAIGIMAS.

Tokiu būdu, mės valstiečių atstovai, atrandame, jogei nei vietinė, nei centralinė vyriaus- ybė nei kiek nesirūpina var- gingiausių gyventojų reika- lais, bet kiek įmanydama sten- giasi atimti tas visas liuosybes, kurios buvo žybtelėjusios prieš mus Spalio 17 dieną; stengiasi įvesti šalyje dar didesnę betei- sę ir tokią tvarką, kur istikrų- jų nebegalima bus gyventi.

Bet persit krinęs esmi, kad labai ilgai tai betvers, nes šit- tie centraliniai viešpačiai ir vietiniai „činiai“, ir ta Dmos didžiūma, kuriais anie paret- ti, jau labai, labai nedorais ir menkais ginklais naudojasi. Mės esame tikri, kad greitai persimainys tai, persimainys prieš jųjų norą, ant pražuvimo visiems dabartiniams žmonių prispaudėjams, ant garbės, liuosybės ir visų žmonių labo!

Šiame laike Turkijoje žy- miausiu žmogumi yra visos ar- mijos komendantas, Šefket Pa- ša. Jaunaturkiai tik jam vie- nam dėkingi už dabartinį Turkijoje dalykų stovį. Dau- guma manė, jog Šefket Paša- noris likties diktatoriumi, bet įsiai andai aplankė visus už- sienio diplomatus ir visiems apreiškė, jog esąs tik oficieru- mi ir pildąs parlamento norus. Tai vydras pilnas energijos. Be jo gydrumo ir Konstantinop- lis nebūtų paimtas. Įsiai ir da- bar visur moka palaikyti

Iš Lietuviškų Dirvu.

Chicago, Ill.

Miesto dalyj Town of Lake vietiniai lietuviai pirmose Gegužio dienos turėjo metinę iškilmingą savo šv. Kryžiaus parapijoje šventę. Buvo 40 valandų atleidai, prasidėjo Gegužio 2 diena. Per visus tris vakarus ant pamaldų lankyta labai daug lietuvių. Simtai žmonių atliko išpažintį ir atliko tos katalikiškos priedermės negalėjo kiba tik tinginiai ir abelnai visi apsilėdėliai, kadangi buta daugybės kunigų. Tik iš vieno Chicago su namiškiais buta aštuonių kunigų. Iš kitų miestų pastebėjau dar sekančius: kun. K. Skripko iš Westville, Ill., kun. J. Gadeikis iš E. St. Louis, kun. Valaitis iš Spring Valley, Ill., kun. Staskevičius iš Waukegan, Ill., ir dar kitus sveiktinaučius, kurių pavardžių nepatyrčiau.

Bažnyčioj altoriai buvo gražiai gelėmis papuošta. Tuktandčiai degančių žvakelių per Nišparus ant kiekvieno gimdė įspūdį.

Negalima pamiršti nepatėmijus apie šv. Kryžiaus parapijos chorą, kuris su giesmėmis atliko savo užduotį kaip nedėdienį, taip ir per visus Nišparus, kurie labai iškilmingai atlaikytą. Už tai didelė padėka vietiniam vargonininkui, kuris neuilstančiai savo chorą lavina. Į du metu išlavinti prigulinciai chora, reikia gražaus pasišventimo ir rūpesties.

Lai Viešpats kaip vargonininkui, taip ir visam chorui suteikia spēkas neuilstančiai ir toliaus darbuoties tikybos ir tautos labui.

Turiu patėmyti svarbiausio mūsų bažnyčiai trukomo. Jai reikalinga vargonai, be kurių geras choras negali apsieiti. Dabar chorui giedant vargonėlių balsas visai negirdziamas ir delei to negirdziamą tobulą klausytojo ausi harmonija. Tas dalykas turi rūpėti pačiam klebonui, nes parapija nuolat vis tarpsta, lietuviai netingi lankyti bažnytelės.

Namiškis.

Worcester, Mass.

Daugumai lietuvių žinoma, kad šiame mieste šiemet atsi-bus S.L.A. seimas. Girdima, seimas busiantis labai iškilmingas. Prasidėsiąs 31 dieną Gegužio ir prasitėsiąs veik ištisą savaitę. Gegužio 31 dieną busiantis paroda. Toj dienoj pripuola "Kapų lankymo diena" (Decoration Day). Nors pagal kalendoriaus "Decoration Day" turėtų būt šiemet 30 d., bet kad nedėdienį pripuolančios visos tautiškos šventės perkeliamos ant pamedėlio, tai šiemet tas taip surėdyta. Žinoma, tą dieną daugumas žmonių nedirbs, teigi ir galės dalyvauti parodoj. Ims daugumą gal kokios 9 draugijos iš aplinkinių miestų ir miestelių, taip pat ir kelios vietinės. Parodoje neims dalyvumo tik viena didžiausia šv. Jurgio vardu bažnytinė draugija, kuri savo susirinkime nutarius, buk prieš tautiečius neužsimoka lenkti galvas. Dienomis busi posėdžiai, o vakarais teatrai su baliais. Teatrų busi atlošta net keturi, butent kas vakaras po vieną.

Čia darbai pamazū slenka, bet dauguma darbininkų visgi neturi darbo.

Petras.

New Britain, Conn.

Kaip girdima kitur, taip ir pas mus vis dar skurdas su dar-bais. Daugumoj dirbtuvių dirbama per savaitę po 5 dienas ir kiekvieną dieną po 9 valandas. Iš kitur tai gi atkusiems darbininkams darbas gauti labai sunku, nes ir vietiniai darbininkai senoviskai bėdavoja.

Gegužio 1 d. vietinės lietuviškos draugijos parengė prakalbas su deklamacijomis. Vienas kalbėtojas buvo net iš So. Bostono, S. Michelson, "Keleivio" redaktorius, o an-tras iš Bristol, Conn., nekoksai J. Gilis. Prakalbų pasiklausytū mažai susirinko visuomenės, nedaugiau pusantro šimto žmonių, kad tuotarpū čia lie-tuvių apskaitoma į pusantro tukstančio.

Pirmiausia "Keleivio" redaktorius pasakojo apie darbininkų šventę, Gegužio 1 d., kaip kapitalistai išnaudoja darbininkus. Antrasis, J. Gilis, ir tą patį antrino, tiktai daug greičiau pindamas žodžius ir į visus šonus dairydama-sis. Matyt, susirinkusiems jo kalba labai nepatiko, kad visuos kampuos imta niurnėti. Tada jis dar smarkiau į klausytojus sušuko: "Pasirodo, jūs nieko nesuprantat, jums reikia didesnio apšvietimo ir mokslo, reikia jusu nusipirkti dar knygas ir parsišūdzinti gerą laikraštį, metams lėsuojantį tik \$1.50. Štai aš tą laikraštį laikau sau rankose. O jūs be laikraščio nieko nesuprantat ir nežinot. Nežinot nei kiek metų praėjo nuo Kristaus už-gimimo, nuo Amerikos atradi-mo ir daugiau tam panašų daiktų. Pagalios man rodos, kad New Britain'o lietuviai nežino nei kiek esama 13 sykių po 9. Nusipirkite knygas, užrašykite laikraštį — tai viską žinosite..."

Mano nuomone, toki kalbėtojų reikėjo paimti už apy-kalės ir jam parodyti salės du-ris už lietuvių niekinimą. Vie-tiniai lietuviai tokių kalbėtojų saugosis, nes jie tik mūsų tau-tos vardą teršia. Beto, ne vi-sus "gerus" laikraščius galima parsišūdzinti metams už pus-antro dol., kaip tai jo buvo minėta. Šalin su tokiais apaš-talais!

P. P. Filipauskas.

Vandergrift, Pa.

Iš visų aplinkinių čia mies-telių, mūsų Vandergrift yra gražiausias. Pavasarį, atsigavus gamtai, visur tik ir link-sma žiūrėti.

Čia randasi geležinė ir skar-do (blekių) dirbtuvės. Dirba-ma pilnas laikas, gerai uždir-bama ir žmonelės iš to labai laimingi.

Lietuvių randasi į 40 šeimų, kurių dauguma turi savo loenus namelius, taip pat esama daug ir pavienių. Lietuviai čia geriausia tarp kitų tautų pasilaiko, nes iš jų esama dau-giausia vertelgų, kaip tai rub-siuvių, valgomų daiktų krau-tuvininkų, mėsininkų, barzda-skučių ir tt.

Yra ir dvi pašalpinės drau-gijos: šv. Juozapo ir šv. Kazi-miero kareivių. Pirmutinė draugija jau septyneri metai gyvuoja, o antroji — susitvėrus pernai. Abiejų draugijų reikalai labai gerai stovi.

Visi lietuviai labai gražiai sugyvena, nesitranko po teis-mus, o tai gal vis dėlto, kad čionai nėsama smuklių. Lietu-viai gėrymų kaip kada iš ki-

tur parsitraukia, bet tas vis tai niekis.

Tečiaus turiu patėmyti, kad vietiniai lietuviai nemylį kny-gų ir laikraščių skaitymo. Tas tai ir aršiausia, nes be skaity-mų nieko nežino.

F. Račkaitis.

Long Island.

Nesenai iš Lietuvos atkalo jaunas vaikas, Antanas Vališkis. Pirmiausia apsigyveno pas savo pažįstamus New Yor-ke, palei 50 gatvę, tečiaus ne-gaudamas darbo, nukako į Long Island ir pas kokį ten Joną Karalių apsisutojęs gavo darbą. Pas tą patį J. Karalių kamininkavo sulietuvėjęs italas. Kadangi pastarasis il-gai nedirbo, tai ir už kampa negalėjo atmokėti. Vieną dieną Nedėdienio ryte, Gegužio 9 d., italas atsibeldė pas J. Karalių ir pabeldė į duris. Šeimnininkei jį įleidžius (nes nenitkėta nieko blogo), įsiai-puolėsi su revolveriu kitan kambarin. Tenai tikrai jau atrado patį šeimnininką, J. Ka-ralių. J. Karalius, pamatęs kas veikiasi, puolėsi per duris laukan ir ėmė bėgti, o italas jį vyties ir šaudyti. Tečiaus ne-pasisekė jam jis užmušti, nes tik sužeidė vieną ranką. Žmogžudis gi pabėgo. Anta-nas Valinskis-gi su viena kul-pipka sužeistas šonan (kitos 3 išautos kulipkos kadangi su-lindo sienon ir lovon) ir dabar ligonbutyį gydomas. Ir var-giai išgys, o juk visiškai ne-kaltas. Jis turi į 20 metų am-žiaus.

Tai žiauri lietuviams pasta-ba, idant ant kampo neikados neprimtų svetintaučių, o ypa-tingai dar italy, kurie žmog-žudystėse pasismerkę.

Beto visiems pranešama, jog tasai pabėgęs žmogžudis italas turi į 38 metus, turi kainių ko-ją trumpesnę, tai-gi eidamas šlubuoja, neturi priešakyį po-ros dantu. To žmogaus saugo-kitės, arba jį suėmę pranešit-te tokiu antrašu: J. Zuikis, 544 W. 50 st., New York.

J. Z.

Simpson, Pa.

"Buvo seniau ožiū viešpa-tystė", taip pradėjo savo kal-bą į vietinius lietuvius kun.M. Pankauskas; "šalia jos buvo avinų kolonija. Iš pradžių avi-nams, kol laikėsi išvien, sekėsi šiaip-taip. Su laiku, kada iš avinų nekuriė ėmė megdžioti ožiū rėksmą, pradėjo su jais maišyties ir net gyventi išvien, atsirado nemažai avinų jau ožiū tarpe. Vienas fanatikų — ožiū, manant kuom-nors atsi-žymėsiąs, pakisio išleisti palie-pimą, kad avinai tarp ožiū ne-drįstų savo balsu bliauti. Pa-liepinas išėjo. Avinų kaip ir neliko; jų bliovimas nesigirdi. Tik paviršutine išvaizda tega-lima buvo avinus nuo ožiū at-skirti. Bet ir tam tuojaus bus galas. Neuzilgo išleidžiama antras įsakymas, kuriuo jau užginama avinams ožiū tarpe aviniais rodyties, turi, mat, pri-sidengti ožiū kailiu, mokėti duokles, taip kaip ir kiti tos viešpatystės vergai, tečiaus pi-lietiškų teisų neturi nei ko-vinų ir, jei, saugok Dieve, pa-

keltų kokį priešingą ožiams bliovimą, teisingą reikalavimą — visoko nustočių ir toje vieš-patystėje tokiems jau vietos nebūtų".

Tą pasaką gerb. kalbėtojas pritaikino prie vietinių aplin-kybių, kokiose lietuviai randa-si, budami lenkų įtekmeje. Tikrų lenkų čia nedaug. Dau-guma vilniečių, kurie trukdo lietuvių kilimą, susipratimą savo išsivadėjimui "kamskos movos", pasisavinimu "pans-kos", tie verčia čia lenkų pa-rapiją ir jiems lietuviai ligi laikui vergauja, kol nebus vi-sai prašalinti.

Yra čia draugija, kitados ant lietuviškų pamatų įkurta, šandie, ačiū, žinoma, musiškių apsilėidimui, nors didesnis lie-tuvių nuosimtis, tečiaus dvasia lenkiška viešpatauja: nevalia tau atsileipti lietuviškai, tai "cyganska mova" (pastarojo mitingo faktas), verčia visus ką nors taisyti lenkų bažny-čiai, po bauda 2 dol., tarsi, maskolių laikuose turi eiti į svetimat sa parapiją mišių klausyti ir tt. Kentėjo lietu-viai iki kol, bet jau pernai parengtos to paties kun. Pan-kausko prakalbos ir vėl šie-met, sujūdino miegančius tau-tystėje lietuvius ir Gegužio 16 d. užsimezgė nauja tikrai lie-tuviška draugija.

Pirm dar negut užrašinėta varda, noriūčių prigulėti prie draugijos, kun. Pankauskas perstatė kitą kalbėtoją, Jurgį Baliuną iš Forest City, Pa. Tasai iškalbus vyras davė ne-mažai garo vilniškams už pa-niekinimą, kas yra savo ir aukštiniama, kas yra svetimo. Budami ateiviais — sakė jis — iš pačios Lietuvos širdies, kokį tat liudijimą jie duoda mūsų tautai, išsivadėdami įsa-vosios kalbos ir vardo? Jie verti jų didžiausios paniekos ir išsivadėjimo!

Pabaigus jam kalbėti, iš-rinkta šio susirinkimo vedėjas Kaz. Kavaliauskas ir raštinin-kas Jonas Lisauskas. Po trup-pų ir mažų aiškinimų ir klau-sinėjimų, raštininkas perskaitė sekantį nutarimą:

"Simpson, Pa. Gegužio 16 d. 1909 m. Po prakalbų, lai-kytų kun. M. Pankausko ir Jurgio Baliuno, kuriuodu ra-gino vietinius lietuvius sutverti draugiją, begalo reikalingą šioje vietoje, palaikymui tau-tos, prigimtos kalbos ir tiky-bos, mės susirinkę Stonio Al-leks salėje ir žemiaus pasirašę nutarėme:

Sutverti draugiją vardu Šv. Petro Ap. su tikslu užlaikyti savo tarpe, kas yra mums brangu: tikyba, dora ir tauta; beto gaivinti savo tarpe bro-lišką meilę, suteikti vieni ki-tiems doriską pagalbą ir ligos ar mirties atsitikime medži-gišką susėlipimą".

Toliaus sekė parašai 50 jau stiprų mūsų tėvynainių.

Pirmutinis tos draugijos mi-tingas paskirtas toj pačioj vie-toj 30 d. Gegužio š. m. mul-kesniam aptarimui ir duoklės rinkimui.

Taip tatau pasibaigė tautiš-kas vietinių lietuvių miegas ir ant jų "ožiū" viešpatavimas.

Pempė.

Seniau rašėme, kad Duran-de (Meksike) Velykų subatoj buta religiškių maištų. Tuotart antrytojaus 25 maištinnikai pakarta. Meksiko prezidentas Diaz, taipgi garsus kraugerys, tuo neužsigandėno, kad be jo žinios maištinnikai pakarta. Pakartuosius atkasus peržiū-rėta ir už tai patraukta teis-ma pulkininkas Ganzales, kuris savo valia visus nužudė. Ar neteks ir jam virvė už sau-kališkumą.

AMERIKOS ŽINIOS.

Traukinio apilėsimas.

SPOKANE, WASH. Arti Morse 1-mą valandą naktį 6 plėšikai apilėšė pasażierinį traukinį, priklausantį "Great Northern" kompanijai.

Traukinis susilaikęs palei Colbert, kad užvažiuoti ant kitų bėgių. Tik traukiniui su-stojus, staiga ant garvežio už-šoko du vyriskiu ir su revol-verių pagalba liepė mašinistui ir kurintojui (pečkuriui) išpil-dyti jų prisakymus. Tai-gi traukinis paleista palengvėli kelias mylias toliau ir sulai-kyta. Dabar-gi nuo traukinio atkabinta garvežys su krasos vagonu ir prašalinus nuo gar-vežio mašinistą su pečkuriu, pasileista važiuoti toliau.

Piktadariai dvi myli nuva-žiavo su krasos vagonu ir te-nai vagoną apilėšė, o paskui ant garvežio nustatė mašineri-ją, idant jis atbulas vienas su-grįstų atgal pas paliktus va-gonus su pasażieriais. Garve-žis tečiaus paleido su visu smarkumu.

Garvežys nei žaibas lėkė at-gal į paliktus vagonus. Trau-kinio konduktorius, matydas neatbutinę visam trauki-niui nelaimingą atsitikimą, ant bėgių greitai padėjo kelius balkius, manydamas tuo budu garvežį nuverstį nuo bėgių. Tečiaus tas negelbėjo; garve-žys atsidaužė su visu smarku-mu į vagonus, keleiviai vago-nose net pervirto ir dauguma susizeidė. Pirmutiniu du va-gonus su prekėmis į šipulius sumalta.

Plėšikai, matomai, tarnavę ant gelžkelių, jei mokejo lo-komotyvą suvaldyti. Kompa-nijos "Great Northern" valdy-ba paskyrus 10.000 dol. dov-nų už plėšikų suėmimą.

Plėšikai tuotarpū pelnijo daugiau 20.000 dol. ir prazu-vo.

Hains kalėjime.

SING SING, N. Y. Kapita-nas Hains, kuris pernai nušovė savo pačios amatorių An-nis, tečiaus neišsisukė nuo ka-lėjimo. Advokatų teisme va-saip kamantuota, norėta jis perstatyti žmogum nepilno proto, bet prisaiķintų teismas atrado jį kaltų žmogžudybės ir teisėjas jį pasmerkė sun-kiems darbams nuo 8 metų li-gi 16 m. Sing Sing kalėjime. Norėta apeliuoti, bet teismas į tai neatkreipė atidžios. Dabar Hains nugabentas į Sing Sing ir tenai gavęs kalinio 2002 nu-merį. Aprengta jis kalėjimo rubais, nuskusta barzda ir ap-ķirpta trumpai galvos plaukai. Kalėjimo daktaras paskui jį peržiūrėjo ir atrado, jog esąs sveikas, ty. galįs dirbti sun-kius darbus.

Nors viena teisybė išėjus eikštėn, kad piniguočius taip kaip ir skurdžius prigulinciai pasmerkta.

Nužudė motiną.

So. BEND, IND. Nekoksai Karolius Rapp andai su mėsi-ninko peiliu nužudė savo tikrą motiną, o paskui pats save tuo pačiu peiliu mirtinai sužeidė ir tuojaus kalėjime numirė.

Rapp buvęs girtnoklis. Minėtą dieną jis parėjo na-mo jau užsigėręs ir tuojaus rengėsi vėl eiti valkioties per smukles. Motina jam aštriai draudė, idant liktusi namie ir neleistų nereikalingai pinigų ir nenaikintų sau sveikatą. Motinos tie patėmijimai Rap-pą taip daug užgavo, kad tuo-jaus nutvėręs plaktuką teškė jai galvon, o paskui su dideliu peiliu perskriedė jai širdį. Motinai pargriuvus ant aslos, Rapp tuo atsitikimu persigat-

do ir su tuo pačiu peiliu per-piovė sau gerkle.

Prieš mirsiant kalėjime jis išpažino, jog jo norėta išžudy-ti visą savo šeimyną.

Prieš iškabas.

TRENTON, N. J. Visoj New Jersey valstybėj nuo Liepos 4 d. š. m. bus panaikinta įvai-rios iškabos su apgarsinimais nuo smuklių, valgyklų ir vieš-bučių, jei tik gubernatorius tą įstatymą patvirtis.

Išėjo dabar eikštėn, kad tų iškabų panaikinimo legisla-toroje reikalavo patįs fabrika-n-tai ir savo tikslą atsiekė, no-rints tam ir labai priesinosi smuklininkai, valgyklų ir vieš-bučių savininkai.

Fabrikantai nebuvo užgan-dinti panašia reklama, kadan-gi tam dalykui iš jų traukė milžiniškas pinigų sumas. Ge-riaisiu darodymu tas, kad tik vienoj New Jersey valstybėj iškabos turėjo 300.000 dol. vertės, o juk tos iškabos kas-metai vienais fabrikantais tu-rėjo but atnaujinamos.

Pasibaistėta vėtra.

GALVESTON, TEX. Andai per du Texas'o pietvakariniiu pavietu praužus ligi šiam lai-kui tenai negirdėta baisi vėtra su ledais ir užmušus mažiausia 6 asmenis. Tie žmonės užmuš-ta ant farmų. Beto, ledai iška-poję kokius 700 galvijų. Ledų gabalai svėrė nuo 7 ligi 10 svarų. Tie ledų gabalai sudau-žė medinius namų stogus. Vė-tra su ledais buvus du sykiu su trumpa pertrauka. Vėtrai draugavę žaibai ir griaustiniai. Vietomis ledai per ištisas va-landas gulėję kupetose, aukš-tose tris pėdas ir daugiau. Tik-ras skaitlius kaip užmuštų, taip ir sužeistų žmonių dar nežinomas, bet namų daug labai sugadinta.

Prieš rukorius.

SPRINGFIELD, ILL. Žemes-niamjame legistaturos bute priimta įnešimas, driaudžian-tis visoj valstybėj išdirbimą ir pardavinėjimą cigarečių ir cigaretams sukti poperukių. Neturintiems 18 metų jauni-kaičiams aštriai draudžiama rukti cigaretus. Už cigarečių pardavinėjimą ir rukymą pa-bauda turės buti nuo 50 ligi 100 dol. pirmu sykiu, o pas-kui kiekvieną sykį nuo 10 dol. 500 dol. ir nuo 10 dienų ligi 6 mėnesių kalėjimo. Tarp ru-korių esama didelio judėjimo.

Popežiaus delegatas.

NEW YORK. Garlaiviu "Car-pathia" iškeliavo iš Vašingto-no Ryman popežiaus delega-tas, arcivyskupas Falconio, idant asmeniskai popežiui pra-nešti apie katalikų Jungtinėse Valstybėse padėjimą. Delega-tą ant garlaivio palydėjo su-virš pora tuokiančių asmenų. Su juom sykiu iškeliavo į 100 kunigų ir pora vyskupų.

Miškų apsaugojimui.

SPRINGFIELD, ILL. Illinois legistaturoj priimta įstatams projektas, pagal kurio pavie-te Cook turi but įsteigtas miš-ko distrikatas ir tam tikslui busi paskirta penki milijonai dol. Mat, reikės pirmiausia nupirkti žemę ir apsolinti medžiais, o paskui tuos med-žius saugoti, kol neišaugsiąs šilas. Valstybė tam tikslui iš-leis bondus, bet kol kas kur-bus, tasai dalykas tur eiti po piliečių balsais. Visuomenei parupo greitas miškų nykimas.

Darbininkų reikalai.

New Yorke andai pritrū-ko duonos 700.000 gyventojų, kuomet su viena diena užda-ryta į 400 duonkepyklų. Mies-ke duonos stoka pasidarė jau nuo to laiko, kuomet pakilo

ant kviečių kaina ir tuo pačiu laiku sustraikavus duonke-piams. Taigi andai rytinėj da-lyj miesto duonkepyklų savi-ninkų susirinkime ir nutarta 400 duonkepyklų uždaryti. Policija tą miesto dalį saugoja, idant nebutų tenai maištų, kaip kitus kartus pabrangus mėsai. Savininkai, kurie neuž-darė savo duonkepyklų, neįs-tengs iškepti nei desimtos da-lies reikalaujamos duonos, to-dėl dauguma gyventojų turės apsieiti be duonos, arba parsitraukti iš kitų miestų. Darbi-ninkams be duonos bus di-džiausias smugis, kadangi duona jų visas pramitimas.

Pittsburgė andai kapitalistai iš savo malonės apskelbė ne-tikėtus daiktus, ty. kad 35.000 dsrbinninkams, dirbanties ge-ležies ir plieno dirbtuvėse, fa-brikantai pakėlią mokestį ant 10% ir tai jau su 1 ma diena Birželio, arba vėliausia su 1 ma d. Liepos. Tos dirbtuvės, ku-riose darbininkams bus padi-dinta mokestis, priklauso kom-panijoms: "Jones and Laugh-lin Steel Co.", "Republic Iron and Steel Co." ir kitos. Pir-mutinės kompanijos dirbtuvės daugiausia atsiranda Pittsbur-go apylinkėse, o pastarosios — išmėtyta po visus miestus. Chicago, Massilon, Young-stown, Birmingham ir Moline, Ill. E. St. Louis ir Muncie, Ind., Gate City ir Thomas, Ala., Sharon ir New Castle, Pa. Kaip viena, taip ir kita palaiko ant darbo po 10.000 darbininkų.

New Yorke valstybėje gu-bernatorius patvirtinęs naujus įstatus sulyg nepilnamečių darbo. Taigi:

Asmenis, neturintieji 18 metų, negali dirbti judėjimo ir komunikacijos darbuose, kur važinavimo greitumas išne-ša 600 pėdų per minutą.

Nevalia vaikams, neturin-tiems 16-kos metų dirbti bra-zoruose ir distilarnėse. Tas pat lytis ir plystančių medži-gų dirbtuvėse.

Vyriskiai, neturintieji 18 m. ir moters 21 metų negali valdyti mašinerijų, jei tos randa-si judėjime. Tie įstatai apre-pia spaustuves, kriaučių ša-pas ir tt.

Atstovas Kendall andai kongresan inėšė įstatymams projektą, kuriuomi norima aprubežiuoti išleidinėjimą tei-smo uždraudimų (injunction) prieš unijas ir abelnai visus darbininkus. Tik tuotart te-galima "injunction" pasinau-doti, jei butų kam nors daro-ma kokia blėdis, bet ir tuok-art unijai reikalas pranešti, kad prieš ją išduodama "in-junction".

Tai netikėtas įnešimas.

New Yorke į 1.400 mokyto-jų — moterų iš viešų mokyk-lų žada sustraikuoti, ty. atsi-sakyti nuo vaikų mokyimo, jei jos negaus tokių pat algų, kaip vyriskiai mokytojai. Mat, miesto taryba nutarus lygias algas mokėti mokytojams kaip vyrams, taip moterims, tečiaus miesto majoras ant to nutari-mo uždėjo veto.

Is New Yorke praplyto ži-nia, jog plieno truetas "Uni-ted Steel Corporation" pakė-lęs kainą ant plieninių bėgių, butent nuo \$21.50 ant 27 dol. už toną. Tie bėgiai daugiausia sunaudojami tramvajų lini-joms. Ligi šiam laikui mažai tų bėgių reikalauta, bet dabar trumtas tikisi gauti daug užsa-rytų, kadangi tramvajų kom-panijos žada visur tiesti nau-jas linijas.

"KATALIKAS"

Savaitinis Kalendorius

yra didžiausias savaitinis laikraštis, išeinantis kas ket...

Gegužis 1909 m.

- 27 k. Jono pop. 28 p. Germano vysk. 29 s. Teodozijos panos. 30 N. SEKMINES. 31 p. Petronėlės panos.

Birželis 1909.

- 1 u. Fortunato kun. 2 s. Erasmo vyskupo.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Valstybės Pennsylvania tarybos sąnariai, priklausanti draugijai "Independent American", andai vidurinių reikalų ministeriui Knox'ui...

"Katalikas" Iėsuojas:

- Amerike, Kanade ir Meksike metams.....\$2.00 pusei metų.....\$1.00 Europoje, Lietuvoje ir kituose kraštuose metams.....\$3.00 pusei metų.....\$1.50

"Kataliko" dovanos:

Kas užmoka už "Kataliką" pramerant dvi mėnesius metams, gauna dovaną mūsų spaudos knygų vertės nemažiau 50 centų...

"Kataliko" kontore at- randa didi lietuviškų knygų krautuvė. Galima gauti viso- kių lietuviškų knygų dvasiškų ir svietiškių, kokios tik kada buvo Prusose, Lietuvoje, ar Amerikoje išleistos.

Didis "Kataliko" naujai iš- leistas kataliogas pareikalavus duodamas veltui. Katalioge galima atrasti viską, kas ko sau reikalauja. Kataliogas ant pareikalavimo siunčiamas ir į kitus miestus veltui.

"Kataliko" kontore at- siranda biuras pinigų siunti- mui į visas svieto dalis. Kas- dienia išsiunčiama tukstančiai ir geriausia bei greičiausia at- sieikia paskyrimo vietą. Par- duodamos taipgi šipkartės ant visų liujų laivų į kraują ir iš krajaus. Gaunama šimtai de- kavonių už gerą ir greitą ke- lionę per juras.

"Kataliko" didžioji spaustuvej atliekami visokie spaudos darbai, nuo didžiausių iki mažiausių. Spaudinamos knygos, konstitucijos, plekatali ir tt.

Rašant laiškus ir siunčiant pinigus, visada ant laiško pa- dėkite antrašą:

JOHN M. TANANEVICZE, 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

valo ir laikytis. Toji amžina idea yra Kristaus idea arba krikščionybė, kuri nuo poros tukstančių metų apsiabė visą žemę ir tos ideos niekas nega- lės sunaikinti per istisus me- tašimčius, nes ta idea, kaip sa- kėme, yra amžina. "Mylėk sa- vo artimą, kaip pats save" — štai toji didžiausioji ir galin- giausioji idea, uždaryta pa- prastuose, bet kulturose šėšiuose žodžiuose. Kitos-gi visos ideos prieš tą yra niekniekiu ir ne- vertos sekimo.

"Kirpikai arba Avelių pie- nėnėliai" autoriui Liepukui (K. Stikliui) prisieina dabar labai daug rausti už parašymą to smuklinio veikalėlio. Lie- tuvos visi lietuviški laikraš- čiai Liepuką už tai drūčiai iš- barė, o dabar pastaraisiais lai- kais jam duoda vėjo K. Janonis per Amerikos socialistų organą "Kovą". K. Janonis sako: "Kirpikų knygutė verta 5c., o skonio sugadinė už 5 dol., ir kad negadinti skonio, geriau tą laiką (vieton skaitymo) pamiegoti". Dėlei visoko čia paminime, kad taja knygute išbaurta labai begėdiškai kunigai ir šventos vietos, o išleista "Kovos" spaustuvejė.

"Keleivy" skaitome sekan- čią žinutę: "Tėvynė" anuokart pranešė, buk So. Bostone susi- tvėrusi bendrija leidimui nau- juo savaitinio laikraščio ir pa- sakė, kada tas laikraštis išeis. Bet kada mūsų reporteris apie tai nuejo smulkesnių žinių, tai minėtos draugijos narys pasakė šitaip: "Gali but, kad ateityje ir išleisime laikraštį, bet šian- dien apie tai nėra kalbos. Nu- pirksom štai mašiną apgarsini- mus spaudinti ir pasijuokėm, kad leisime laikraštį, o "Tė- vynė" tai išgirdus pasiskubino svietui apskelbti, jog Bostone tuoj eis dar vienas laikraštis".

Kovokime su gir- tuoklybe.

Girtuoklio pilvas yra sunai- kintas, negali žlebcioti. Zleb- čiojimo budas taip pat persi- keitęs. Girtuoklio viduriuose pasidaręs tikras chaosas. Tenai viskas netvarkoje. Kadan- gi girtuoklis išgeria daug deg- tinės, kadangi tos degtinės ne- gali sugromuliuoti, dėlto ant kuno aplink vidurius ir po pačia oda pasidaro riebumas, kuris jį ima kankin- ti. Tai-gi kiekvienas girtuok- lis užtai esti išpušęs, išpuštas. Skilvis ir širdis perdaug iš- pušti, paprastai apauga tau- kais. Širdis tai plaka perretai, tai vel pertankiai. Užtaigi kraujas greitai bėga švelnio- mis gislaitėmis, kurios taipgi nepaprastai daug turi išsiipsti. Pertat girtuoklis laikais iš- veizdi raudonas, arba kuomet jam alkoholio suėstas, visuo- met išbalęs.

Suriėdėjusioj krutinėj plau- čiai negali priguliničiai išitekti, negali kraujui suteikti tiek rugščiadario, kiek reikalauja- ma kraujo raudonumui. Dėlto girtuoklio pamėlynuoja nosis, lipuos, o retkarčiais ir visas veidas. Dirksnis arba perdaug sujudinti, arba esti be nei ko- kio veiksmo. Rankos ima dre- bėti ir pasidaro niekam tikuo- siom. Panašiai atsitinka ir su kojom. Kuomet girtuoklis dusuoja, suuodžiama degtinės smarvė. Net ir prakaitas smir- da degtine. Vieas girtuoklis įmirkęs degtinėje kaip pintis. Tėmykite, kad tas viskas iš- pradžios paeina nuo to, kad žmogus išgeria stiklėj deg- tinės dėlei apetito (noro valgyti),

idant skilvis valgius atsakan- čiau sužlebciotų. Todėl nerei- kia tos pradžios. Valgių su- žlebciojimui geriausia gerti įvairių išvirintų žolelių skysti- mą. Tegul darbininkai iškaitę negeria degtinės, o juo labiau, kuomet nuo darbo nuilse. Te- gul tada geria kavą, kuri taip- gi kaip kad ir degtinė sutei- kia prakaitą ir palengvina du- ras, o namie negalima gauti su- juom rodos, ir randa tuojaus atsakymą, kad sunus mokyto- jus bijosi, o jos ne. Nedasi- protai, kad mokytojas moka auklėti, o ji ne.

Labai sunku iširti, kiek žmogus tegali naudoti svaigi- nančius gėrymus, kad neuž- kenkti savo sveikatai. Daugu- ma sako: "Aš pakelsiu deg- tinės stiklėj". Tai reiškia, kad ne- repasigers. Tai pavojingas toksai manymas. Netėmyk, ar nusigersi, ar ne, bet pastebėk, ką tau pasakys skilvis. Jei pusryčiams suvalgysi gardžiai šmotą duonos su sviestu, tai tas neužkenks, kad paskui ir išgersi degtinės stiklėj. Bet jei prieš kiekvieną valgį turi gerti degtinės, be kurios tau negardus valgis arba atjauti krutinėj silpnumą, tuokart tau reikals gelbėties. Eikk pas daktarą ir pasakyk jam, kad be degtinės skilvis nenorjs žlebcioti ir prašyk tame daly- ke patarimo.

Dar daugiau už daktarą tau gali pagelbėti tavo žmona. Išmintinga moteriškė tuo- tyra atkreips atidiją, kad su- vyro skilviu esama bloga ir tam viskam priežastis — tai degtinė. Tada moteriškė privalo gelbėti vyrą, save ir vaikus ir turi gardžius valgius taisyti, permaintyti striovias, kasdienu tuo pačiu laiku punktualiskai paduoti valgį. Didžiai moteriškė nusi- deda, jei vyras ima gerti tik dėlto, kad namie neranda gar- daus valgio, kad visoks valgis jam smirda. Tegul moteriškė pastebi, ką vyras tankiausia myli valgyti, taigi tokius val- gius tegul jam ir gamina. Ir tokiu tai budu moteriškė vi- suomet tegali savo vyrą išgy- dyti nuo girtuoklybės.

Tečiaus svarbu žinoti, dėlko šiame laike bėdini žmonės per- daug girtuokliauja? Girtuok- liavimas jėjo madon labiausia tada, kada darbininkai mažai teuzdirba ir turi labai prastą prasimaitinimą. Prastai valgās žmogus negali tėsėti su sveika- ta, jisai dirbdamas labai grei- tai nuvargsta, o kadangi deg- tinė nors ant trumpo laiko at- gaivina nervus (dirksnis) ir pagimdo kuno prakaitavimą, tai darbininkas spēkų palai- kymui vis daugiau ir tankiau ima ragauti degtinę ir, bėgant laikui, pasilieka girtuokliu, taip kad be degtinės negali apsieiti ir gyventi.

Norints tasai išvedimas iš dalies ir teisingas, kad darbi- ninkai mažai teuzdirba dėl sa- vos šeimynomis prasimaiti- nimui, tai vienok svarbu kaip galint nuo girtuoklybės gydy- ties ir valgio grumulojimo dalyke glausties prie daktarų, kurie visuomet pigiai patars, koku budu turėti sveikus ir reguliariškus vidurius.

Vaikų budo ydos.

Nekartą atvedą mokyklon motina savo sunų ir sako: "Susimildamas, ponuli, priim- bėti šitą išdykelį mokyklon, negaliu gauti su juom namie rodos, išvarys jis mane iš svie- to; muškitt jį, nesigailėkit, nes manęs nėko neklauso". Klau- so mokytojas šypsodamos to- kio motinos skundo ir ramina ją, kad vaikutis pasitaisys, taps geresniu, išmintingesniu. Persitvirkinus, kad mokykla padarys jos vaiką geru, pa-

klusnu, grįžta motina linksma namo. Bet vargšė greitai pa- mato, kad sunelis nei kiek ne- geresnis. Eina pas mokytoją skųsties, bet išgirsta, kad jos Jonukas gerai elgiasi moky- kloj, ant jo nei vieno blogo žodžio negalima pasakyti, ne- reikią neikados bausti. Kija joje mintis, kas-gi čia yra, ko- dėl Jonuks mokykloj toks ge- ras, o namie negalima gauti su- juom rodos, ir randa tuojaus atsakymą, kad sunus mokyto- jus bijosi, o jos ne. Nedasi- protai, kad mokytojas moka auklėti, o ji ne.

Taigi čia norėčiau pakalbėti apie auklėjimo mokslą, ypač- gi apie tą jo dalį, kuri tyrinė- ja vaikų budą, jo prigimtasias ir igyatasias ypatybes.

Kudikis gimdamas atsineša daug budo ypatybių, gautų nuo gimdytojų ir tolymesniu pranokėjų, nes gimdytojai taip pat turėjo atsinešę savo budo ypatybes nuo savųjų gimdytojų. Tai yra prigimtos budo ypatybės. Girtuoklių vaikai atsineša su savim palin- kimą į girtuoklybę, pamišėlių — į narsumą ir tt. Toliau žmogus gyvenimo bėgyje igyja tokias budo ypatybes, kurių neturėjo jo gimdytojai arba kiti pranokėjai. Sunų blaivų gimdytojų pasidaro girtuo- kliais, kietadaušių — šiadaudu- šiais ir tt. Tai bus igytos budo ypatybės. Šios budo ypatybės paeina nuo užsiėmimo, prity- rimo, draugavimosi, labiausiai gi nuo auklėjimo.

Igytosios budo ypatybės tankiai auga ir plėtojasi drau- gėje, santaikoje su jo prigimto- mis ypatybėmis; tuomet turime žmogų lygaus budo. Bet tankiausiai igytosios ypatybės skiriasi nuo prigimtuųjų ir kuomet užtemėjame žmoguje tartum dvi prigimti: turime žmogų nelygaus budo.

Igytosios budo ypatybės su laiku gali pasidaryti tvirtos kaip ir prigimtosios ypatybės. Jos gali persiduoti nuo tėvų vaikams ir ainiams. Žmogaus budas reikia auk- lėti trejopu keliu: 1) lavinti ir tobulinti gerosios prigimtosios budo ypatybės; 2) naikinti ir varžyti blogosios ligustos pri- gimtosios budo ypatybės, ir 3) išdirbinėti gerosigytosios budo ypatybės.

Pirmiausia turime pažinti vaiko budo ypatybes ir paskir- styti jas į gerasias ir blogasias, paskui pažinti blogųjų ypaty- bių priežastis. Darbas tas labai svarbus, nes vienos blogosios ypatybės yra prigimtos, kitos igytos. Jei jos igytos, tai ko- kiū budu: ar tai sekimo, ar iš baimės, ar iš prievartos. Prisižūrėkime tikrai vienai iš blogųjų budo ypatybių — mel- lui. Viens vaikas meluoja, pasiduodamas savo prigimčiai, nes tą ydą igijo nuo savo gim- dytojų; kitas meluoja, nes tė- vų ar auklėtojai įpratino nuo mažens jį prie melo, kitas me- luoja, bijodamas bausmės, ki- tas nenorėdamas nuliudinti tė- vų išsiudodamas savo pasielgi- mus. Kartais blogos budo pu- sės ir nuo ligos paeina. Aty- džios stoka, paprastai sakant, žioplumas, dažnai atsiranda nuo susilpnėjusio girdejimo ir išnyksta, kaip tiktai pasitai- so girdejimas. Tingumas apsi- reiškia tankiai kaipo karštili- gės pasekmė. Proto atbukimas, saprovavimo silpnumas pasiro- d kartais nuo nosies ir gomur- lių ligų; šios ydos tuojaus iš- nyksta kaip išsigydo tos ligos. Šie pavyzdžiai parodo, kad mūsų budo ydos surištos yra su mūsų kuno sveikata. Nereikia čionai užsimiršti ona- nismo, kuris plačiai vartojamas mokinių ir jaunomenės. Žo- džiu, tyrinėjant budo ydas rei-

kia visados atsimiti, kad žmo- gus turi kuną.

Gimdytojai ieškodami vaikų budo priežasčių, pažiūrėkite patį save ir savo visus gerus ir blogus palinkimus. Ir pa- matysite nekartą savo vaikuose, kaip veidrodyje, jus pačius su blogomis ir geromis pusė- mis.

Norėdami išauklėti savo vaikus tobulais, pasistengkite tobulinti save. Valdykime sa- ve, neduokime plėtoties ir bu- legramą į sekančią stotį, idant tenai traukinio palauktų civi- liškas valdininkas, nes esą rei- kės surišti vieną porukę. Pri- buvus prie minėtos stoties traukiniui, Bennet tenai atra- do valdininką, kuris tuojaus ir suteikė jam su mergina šliu- bę. Bennet, nukakęs pakirton vieton, jau buvo vedęs. Trau- kinyj su mergina susipažino, įsimylėjo, susižiedavo ir apsi- vedė! Tai tikrai amerikoniš- kai!

V. Kietis. „M.“

Sis-tas.

Nigeriai katalikai.

Nigeriai katalikiškas kuni- gas C. B. Uncles, paduoda se- kančias smulkenas apie ka- talikištes padėjimą tarpe ni- gerių (murinų) Jungtinėse A- merikos Valstybėse. Beveik 65 nigeriai kunigai darbuoja- si tarpe 200.000 nigerių kata- likų, kunigams gelbsti 25 mo- terų kongregacijų, kurių trjs susideda iš seserų nigerių. Kas metai katalikų tikėjiman at- verčiama 700 nigerių ir kas metai krikštijama į 6000 nige- rių vaikų.

Katalikai Šiauri- nėj Amerikoje.

Amerikos arcivyskupas, garsus kardinolas Gibbons, neseniai apskelbė viename di- džiausių Amerikoje literatiš- kų laikraščių straipsnį, ku- riuom atremia užmetinėjimus, kad buk katalikai negalį buti geraiis patrijotais. Kardinolas išrodo, jog Šiaurinėj Ameri- koj yra 15 milijonų katalikų ir jie visi prisirišę tvirtai kaip prie tikybos, taip ir prie savo krašto su visa savo meile. Tai- gi labiau dėlto, kad katalikai kituose kraštuose, kaip tai Anglijoj, Vokietijoj, Rusijoj perėjo taip žiaurus persekioji- mus, kad dėkingi dabar Ame- rikos kraštui už laisvę, kokią čia apturi ir už tai stengiasi kraštui atlyginti savo prisiri- šimu. Tai pripažinęs net pre- zidentas Roosevelt, kuris pa- sakęs, jog tikyba ir laisvė, esą natūrališkais sandarininkais. Tai-gi kardinolo Gibbons no- ru, idant katalikai ir prie da- bartinio prezidento naudotųs visiška laisve.

Poperos karstai.

Keli metai prieš vienas A- merikos laikraščių leidėjas at- liko kelionę išilgai šiaurinio- amerikoniško krašto valtyj, padirbdintoj iš laikraščių po- peros. Kelionės tolumas turė- jo 200 kilometrų, iš ko 20 ki- lom. pilna jura. Toji nepa- prasta valtis, kurios sutaisy- mui sunaudota 3.000 laikraš- čių, turėjo but darodymu, jog iš poperos bile kokie daiktai turi didelį išlaikymą. Kaip žinoma, poperos pramonė šia- me laike taip išsivysčius, kad iš poperos masos jau senai dirbama ratai, statinės, bonkos ir t. p. Dabar pranešama, kad poperos masa pradėta naudoti ir kitokiems dalykams. Pastaraisiais laikais Amerikoje iš poperos pradėta daryti karstai (grabai) ir tie karstai daug pi- gesni ir išlaikomesni už medi- nus karstus. Tarp darbininkų tokie karstai jau platinasi, bet visuomenės akyse dar jie netu- ri nei kokios vertės. Ir kas iš to medžio, jei jis greičiau žė- mėj suira už poperą.

Greitas apsi-vedimas.

Neseniai Amerikoje gelžke- liu važiuo inžinierius Harry Bennet, kad tuotarpu palei vieną stotį vagonan įlipo jauna moteriškaitė. Bennet'ui toji mergaitė labai patiko, dėlto staiga jai išreiškė savo meilę ir paklausė jos, ar ji kartais su juo neapsivestų. Kuomet mergina sutiko, tada Bennet sustojęs ant stoties paleido te- legramą į sekančią stotį, idant tenai traukinio palauktų civi- liškas valdininkas, nes esą rei- kės surišti vieną porukę. Pri- buvus prie minėtos stoties traukiniui, Bennet tenai atra- do valdininką, kuris tuojaus ir suteikė jam su mergina šliu- bę. Bennet, nukakęs pakirton vieton, jau buvo vedęs. Trau- kinyj su mergina susipažino, įsimylėjo, susižiedavo ir apsi- vedė! Tai tikrai amerikoniš- kai!

Įdomi respublika.

Įdomiausias kraštas iš at- žvilgio draugiško surėdymo yra respublika Haiti, gulinti vidurinėj Amerikoje. Ji turi kaipi koki konstitucijinį par- lamentą, bet išteisybės valdo- ma despotiskai. Valdininkai nuolatos maino savo titulus, žiurint j tai, kokia krašte val- terų kongregacijų, kurių trjs susideda iš seserų nigerių. Kas metai katalikų tikėjiman at- verčiama 700 nigerių ir kas metai krikštijama į 6000 nige- rių vaikų.

Po valdovų sekė presiden- tai, kurių likimas nebuvo lai- mingesnis už jų pirmtakunus. Vienas jų pasmerktas ištėrmi- man, trjs priversta pasitraukti, du nužudyta, keturi pabėgo, vienas po 4 mėnesių valdymo prašalintas, vienas numirė nuo geltonojo drugio, teisingiau, pasakius buvo nuuodintas, vienas išvytas, pastarasis taip- gi nesili ant rožių.

Haiti kasdienu užgema bent kokia kur revoliucijukė. Reikia paminėti ir armija tos respublikės, kokios nie- kur nerasi.

Haiti valdžia tvirtina, jog kiekviename laike karo lau- kan galinti pasiųsti 8.000 ka- reivių. Tame skaitliuje esama 6.500 generolų. Šiame laike taip visas armijoje susitaisę, kad ant vieno paprasto karei- vio pripuola keturi generolai. Kad geriau tas dalykas su- prasti, reikia patėmyti, kad generolo titulą tenai gali gauti kiekvienas kareivis už tulus atsizenklinimus. Ir taip, ka- reivis stovintis ant sargybos palei prezidento namus, palie- ka generolu. Toksai genero- las, žinoma, negauna generolo algos, bet pakanka jam užsi- ganėdinti titulu.

Haiti sala padalinta į dvi respublikai, butent San Do- mingo ir Haiti. Pastaroji re- spublika, ty. Haiti, turi 1.000. 000 nigerių Aprikos paėjimo ir kelius šimtus baltų pirklių ir amatninkų.

Balandžio mėn. į Jungtines Amer. Valstybes pributa išvi- so 94.166 imigrantų ir tame skaitliuje 37,541 vienų italų. Aišku tatau, kad darbininkų skaitlius didinasi.

S.L.R.K.A. Reikaluose.

Literatiškas Komitetas.

S. L. R. K. A. konstitucijoje aiškiai pažymėta, kad kas metai seime apart taip vadina Centro Komiteto, renkama dar Literatiškas Komitetas, kuris savo globoje laikys visus literatiškus reikalus.

Kur-gi tai yra toksai Komitetas, jei konstitucija liepia rinkti? Konstitucijoje pasakyta, kad toksai Komitetas renkamas, kad tuotarpu jau kelintas seimas praėjo, kaip jis visai nerenkamas. O dėlko, kad mūsų organizacijai Literatiškas Komitetas būtų nereikalingas?

Aišku gan, kad dabar Susivienijime bosaujant kun. Milukui, Literatiškas Komitetas neberekalingas, o neberekalingas iš to atžvilgio, kad kun. Milukas organo neleidžia spausdinti jokių raštų Susivienijimo reikaluose. Taigi pasirodo, kad jis dabar ir nereikalingas ir nerenkamas, o kad nerenkamas tas Komitetas, nepildoma priderančiai Susivienijimo konstitucija.

Mano nuomone, Literatiškas Komitetas Susivienijimui ir labai reikalingas, bet prie kitokių aplinkybių. Tasai Komitetas neberekalingas dabar, nes "Žvaigždėje" absoliutiškai neperkratėjimai Susivienijimo reikalai. Tačiau įvykus šiemet seimui ir numetus šalin dabartinį "organą", o jo vietoje išrinkus kitą laikraštį "organą", seimas privalo ir Literatišką Komitetą išrinkti nors iš trijų apsviestų asmenų, kadangi bet tokio komiteto naujame organe gali kilti betvarkė, tarp galvojančių sąnarių nesupratimas.

Dalykas ve kame: Kad pakelti Susivienijimą ant aukštesnio laipsnio, reikalingas organe daug rašyti apie Susivienijimo reikalus. Kam tik sąnarių rupi organizacijos gerovė, tasai tuojais įnieka neatsivėlgdamas rašinėja visokius naujus užmanymus, konstitucijos pataisymus, suranda įvairius pegerinimus, žodžiu tariant įvairiais budais Susivienijimo reikale agituoja, bile tik padaryti toji organizacija visuomenei naudingesnis. Nėra abejonės, kad tokie rašinėjimai retkarčiais ko asmeniškai neužgauti, o juo labiau prasidėjus per organą ginčams už bent kokį svarbesnį reikalą. Kadangi visų sąnarių nuomonės išreikškimui organas visados turi but atviras, tatau kartais organo redakcija su tokiais raštais atsiranda kėblame padėjime. Redakcija bile vieno sąnario nuomonės netalpina, išsąuks to sąnario neužsiganėdijimą, rugones ir tada dauguma atšals Susivienijimo betobulinime. Užtai-gi, idant tiems neužgandėdinimams ir rugonėms padaryti galas — sprendžia duotame raštų dalyke Literatiškas Komitetas. Organo redakcija kėblesnius raštus siunčia Literatiškam Komitetui ir pastarasis tada nutaria, ar duotas raštas galima talpinti be pataisymo, arba su pataisymu, arba-gi visai atmetamas, kaip nenaudingas Susivienijimo gerovei. Tuokart sąnariai rašytojai neturi rugonių ant organo, nes taip nuspręsta Komiteto.

Šiandie mūsų organizacija neturi minėto Komiteto, nes

"Žvaigždė" nei puse žodžio nieko nerašo apie Susivienijimą.

Tečiau, lietuviai katalikai, supraskime tai, ar-gi galimas daiktas, kad mūsų organizacija augtu, jei jos sąnariams draudžiama išreikšt savo mintis tos organizacijos labui? Šiandie nei jokia pasaulyji institucija, nei jokia sąjunga negali gyvuoti be viešo reikalų apkalbėjimo. Šiandie bile kokia draugovė tegul užsimezga ir, jei tik visi jos sąnariai negali syki į metus vienon vieton susirinkti, tuojaus reikalinga viešas tos draugovės reikalų apkalbėjimas, jei tik norima, kad ji bujotu, kad ji nesuirtu, nesugriutu. Tik mažos pašalpinės draugijos, susidedančios iš sąnarių, gyvenančių viename ir tame pačiame mieste, ar sodyboj tegali apsieiti be viešo savo reikalų apkalbėjimo. Gali apsieiti todėl, kad, kaip sakiau, sąnariai nors syki į metus visi ir tegali susirinkti vienon vieton ir draugiškai pasikalbėti. Bet kuomet bile vienas organizacija aprepia kelius miestus, kuomet ji turi kuopas — negalimas daiktas jai bujoti ir gyvuoti be viešo reikalų apkalbėjimo. O jei negalima — tai reikalų apkalbėjimui renkami organas, kuris ir apsiima duotos organizacijos reikalais rūpintis.

Ir patsai tai-gi Susiv. L. R. K. A., kaip plati sąnarių išsisklaistyme organizacija, negali į k o k i u b u d u apsieiti be v i e š o savo reikalų apkalbėjimo. O kad negali be to apsieiti, turi savo organą, kuris mūsų organizacijos lėšomis užlaikomas ir kuris turėtų rūpintis organizacijos visu padėjimu ir stoviu.

O ar dabartinis organas savo užduotį prigulindiai atlieka? Nei netik kad adiktų savo užduotį Susivienijimo reikaluose, bet absoliutiškai, sakau absoliutiškai, Susivienijimo reikalais nesirupina. Kas organui "Žvaigždė" rupi, težino vienas Dievulis, o mums visiems težinoma tik tiek, kad organui rupi tik kun. Miluko apgūnimas, jo išaukštinimas visuomenės akyse, kaip "garsaus" tarp Amerikos lietuvių "veikejo" ir palaikymas tarp lietuvių katalikų obskurantizmo, visoj to žodžio prasmėje obskurantizmo, ty. trukdymo tarp lietuvių visokios apsvietos.

Antai pernai po seimui, kuomet kun. Milukas prispirta prie sienos, kuomet atidengta jo visos veidmainystės ir saualiaivimai Susivienijime, kuomet pareikalauta pas jį, idant jisai prieš lietuvių katalikų forum išduotų iš savo negražių darbų sąskaitą — kun. Milukas emė per "Žvaigždę" save teisinti su visu savo budo smarkumu, maišydamas su dumbliu sau nepatinkamus asmenis. Mat, jo asmens apgūnimui organe vieta randasi, bet Susivienijimo reikalams nėra vietos. Galų-gale kuomet apkalbinimas jį prislėgė teisybės sunkenybe, jis privalejo savo "Žvaigždėje" liauties su apsvietimais, bet podraug liovėsi ir nors puse žodžio pasakyti Susivienijimo reikalai.

Artinasi štai seimas, Susivienijimo reikalų kruvos, kuriuos reikia gvildinti viešai, bet organas "Žv." atsisako rašyti Susivienijimo reikaluose. Šiandie Susivienijimas priverstas kreipties pas "Kataliką",

kuris dabar be jokio atlyginimo ir atlieka organo priderystes ir sąnariai džiaugiasi, kad nors jų kiltesnės mintys nemotomos gurban ir neuindžiojamos.

Kas būtų buvę ligšiol su Susivienijimu, jei "Katalikas" būtų neapsiemęs veltui Susivienijimui taruauti? Susivienijimas po pastarajam seimui arba but suiręs, taip sakant, išsisklaidęs, arba-gi būtų dar ir tolesniai per ilgus metus kun. Milukui vergavęs be jokios pasitaisymo ir pagerinimo vilties. Bet kad "Katalikui" rupi vargdenių labas ir gerbuvis, kad rupi jam lietuvių išsvietų apsvieta, tatau ir apsiemė Susivienijimui patarauti ir leisti savo skiltyse Susivienijimo sąnariams išreikšti savo mintis to paties Susivienijimo gerovei.

Ir užtatai didžiausiu paliks niekšu tas, kuris ateinančiame seime laikys kun. Miluko pušę, kuris geis mūsų Susivienijimą ant ilgiau supančiuoti ir kuris stengsis jį palaikyti kun. Miluko ir jo organo vergovėje. Toksai žmogus paliks samo brolių tikruoju išdaviku ir Judosiumi.

Kuomet-gi bus panaikintas dabartinis organas "Žvaigždė", kuomet kun. Milukas neturės Susivienijime nei kokios įtekmes, kuomet bus išrinkta naujas organas ir Literatiškas Komitetas atgims, mūsų organizacija į metus tikrai sąnarių skaitliumi pasidvigubys, nes visi tada aiškiai matys iš organo, kokiai organizacijai jie priklauso, kam apverčiamai įmokami pinigai ir kokia iš prigulėjimo kiekvienas turi sau naudą. Tada, sakau, kiekvienas norės prie mūsų organizacijos prigulėti, nes nebūs saualiaivimo ir vagsyčių, nei vienas Centro Komiteto sąnarys saualiaivis nesisavys sau iš bendro išdo pinigų.

V. Jokubauckas.

"Žvaigždė" subiednėjo ir sumažėjo.

Jau antrasis numeris "Žvaigždės" aplankė mano namus sumažintu formatu, na, ir skyturu turiniu. Labai man įdomu, kad organas prieš seimą mažinamas. Susiv. L. R. K. A. sąnariams pradėta šerti siaudais. Iš didesnio pirmiau laikraščio padaryta mažas, bet kad skaitytojams akis apmulyti, padaryta net 16 puslapių, kurių 7 pilni apgarsinimų šlykščiausio turinio. Lietuvis katalikas pavartęs stebisi, ar tasai laikraštis palaikys leidžiamas katalikiško kunigo, ar šiaip jau sudėvėto kokio "biznieriaus", kuriu rupi ne tėvinais apsvietimas, bet tik skilčių prikimšimas.

Atkreipkime atidžią nors į 19 numerį. Tenai tuščiam turinį atrasime daug tokių išreiktų žiedelių, kad gėda būtų juos man ir paminėti. Tai-gi "Žvaigždės" rašomai tipas (vainto tipas), karunacija (vainikavimas), tiesa (teisė) ir tt. Tie senoviški žodžiai jau senai lietuviams raštijoje užmesti, bet "Žvaigždei" tas tinkama. Ir turi dar priekabę prie eilės apsviestesniųjų laikraščių. 19-me numerį randame žinias, minėtinais iš Lietuvos, paskui iš Amerikos ištisu du puslapiu ir vieną šiaip jau ilgesnį straipsnelį. O juk S. L. R. K. A. organas, turėtų svarstyti Susiv. reikalus, o tų rei-

kalų šiandie aišė. Bet kas davė kun. Milukui leisti savo laikraštį rašyti apie Susiv. reikalus? Juk jis yra viso Susivien. viešpats! Jei tau Susivienijimas, ar "Žv." nepatinka, gali neprigulėti! Rasis lengvatikių, kurie netik ką prigulės į Susivienijimą, bet dar už organą į metus mokės 75c., nors tasai organas nevertas supusio cento.

Mums, katalikams, turėti tokis organas, tai tikrai gėda prieš visą pasaulį. Antai Lietuvos nekuri laikraščiai "Žv." išjuokia ir didžiai stebisi, kad katalikai jį palaiko, už tuščią maišą moka pinigus.

Ta pati "Žvaigždė", išeidama Brooklyn'e ir, budama dar kitose rankose, plačiai pajaukė — atsimenu — nekurius pirmieviskus laikraščius už talpinimą nemoraliskai ir apgaulingų apgarsinimų, kuriais lietuviams išnaudojami medžiagiškai ir dvasiškai. Šiandie visi laikraščiai atmeta supuvusius ir pilnus apgavysčių apgarsinimus, nes visuomenė išbudus to reikalauja.

Tuotarpu dabar "Žvaigždėje" šalėp gražesnių apgarsinimų atrandame tokius, kurie kiekvieno kataliko jaumus supurto.

Štai ant pirmo puslapio randame apgarsinimą, kur pasakyta: 300.000 i š g y d y t u l Didensio apgaulingumo nerėkia! Šalia to humbugieriško seka nekalto turinio apgarsinimas, butent "Panelės Marijos mėnesio knygelė."

300.000 išgydytu! Aišku, kad "Žvaigždės" išleistojas tiems "stebuklams" netiki, tačiau savo brolius lietuvius katalikus stumte stumia tų "stebukladarių" glėbin, kurie moka iš tamsuolių pasinaudoti. Velytumėn pačiam kun. Milukui pasigydyti pas tuos "stebukladarius", o tuokart gal suprastų kaip jisai savo brolius lietuvius "apmaudan stumia. Šiandie jau labai retai terasi kur tokius pornografiškus apgarsinimus, o kun. Milukui tas tinka, bile iš to gausa sau gausų pelną ir bile gali savo brolius apsukti, išnaudoti.

Taigi labai aišku, kokiais mus, Susivien. sąnarius, nuodais kun. Milukas peni. Ar ilgai mes į tokius raštus pro pirštus užsiremsime? Ar ir ilgiau ir toliau busime už tai kun. Milukui dėkingi?

Mano nuomone, paskutiniu žygiu dabar mes "Žvaigždę" palaikome, nes ant toliau jau trūksta kantrybės. Kur tik nebūsi, su kuo tik nesusieisi, nuolatos išgirsi visų katalikų ant kun. Miluko nusiskundimą. Jis mus katalikus taip daug jau pavergė, kad mes nerandame teisybės sau niekur. Jis šinkuoja mūsų Sus. išdu, jis neleidžia per organą tarties Susivienijimo reikaluose, jis neklauso savo brolių kunigų balso, nepildofjų noro. Jis yra visagalis! Kadangi mes nerandame niekur teisybės, tai paklausčiau, kas yra toji teisybė?

Teisybė šiandie yra mes visi, ty. visuomenės balsas ir visimandė noras. Mūsų uždaviniu šiemet Cleveland'e parodyti, kad mes esame visa teisybė, bet ne kas kitas. Pilki vilkai Susivienijime mums nereikalingi. Mums reikia moksloto ir teisybės. Be gero vado, ne turėsime teisybės, be gero laikraščio neįgysime moksloto.

Katalikai! Mūsų uždaviniu šiemet seime padaryti Susivienijime tvarką. Pirmiausia atmeskime dabartinį "organą", kurio dauguma kuopų jau nepripažįsta ir iš Susivienijimo

išbraukime kun. Miluką. Tegul jis sau vienas ramiai begyvena ir tegul pildo savo pašaukimo priderystes. Kitaip, nors jį prašalinus iš vyriausybės, bet palikus Susivienijime, Susivienijimas vistiek turėtų laukti liudnų sau dienų, nes nelyginant kaip vilkas namie auginamas vis į mišką žiuri, taip ir kun. Milukas be intrigų neapsieitų. Jisai nuolatos ieškotų Susivienijime prieabių, nuolatos kastų jam duobę, nes kun. Milukas garsus intrigų maišas.

Taigi delei šventos ramybės ir lietuvių katalikų gerovės, melščiau visų ateinančio seimo delegatų atkreipti atidžią į mane šiuos kelius žodžius ir seiman-nyvukus išpildyti tuos patarimus, ty. atmesti dabartinį organą, nelegališkai Worcester'o seime mums antmestą, ir prašalinti iš Susivienijimo kun. Miluką. Jei, brangieji delegatai, tą priderystę atliksite, tai atliksite labai svarbų ir šventą darbą, už ką jums bus dėkingi netik jųš vaikai, bet ir vaiku vaikai, kadangi priešingai mūsų per kelius metus suguldamas turtas teks tik palaikymui "Žvaigždės", kuri demoralizuoja ir išnaudoja mus katalikus.

Sim. Pilackas,
101 kuop. prez.

Bankų knygučių reikale.

(Atsiliepinimas).

S.L.R.K.A. kuopos ir pavieniai sąnariai!

Kaip jau žinoma, mūsų organizacijos bankų knygytes paglemžė vice-prezidentas I. Nausieda. Prieš seimą organizacijos turtas, aišku, labai pajropo kun. Milukui, dėlto jis susitaręs su Nausieda, paėmė nuo kasieriaus Radziavičiaus knygytes, buk tai pinigų bankose peržiūrėjimui, ir dabar nenori atiduoti. Kasierius uždejęs kauciją 15.000 dol., kad tuotarpu Nausieda neturi kaucijos padėjęs ir laiko knygytes, neatidudoda kasieriumi.

"Katalike" atspaudinta andai kasieriaus atsiliepinimas tame reikale. Nekuriuos kuopos ir pavieniai patarė kasieriumi per seimą išreikalauti knygytes, bet dauguma vis dar tyli, laukia kitų nuomonių išreikškimo.

Pas mus pasklydo gandas, kad vice-prezidentas užsiginaš, sako jisai nuo kasieriaus neėmęs ir neturįs nei kokių bankų knygyčių.

Nors tasai gandas gali buti ir neteisingas, tečiau užsitikėti žmogui, kun. Miluko bičiuliui, ir-gi daug negalima. Užsitikėti iš to atžvilgio, kad I. Nausieda tokiu savo atkaklum pasielgimu ardo mūsų Susivienijimą ir grianauna jo pamatus. Tai-gi ir tasai gandas daugiau paneši teisybei, negu neteisybei.

Vice prezidentas su tokiu savo pasielgimu laužo organizacijos įstatus. Jisai pats save, be sąnarių žinios, apsigarsina Susiv. kasierium. Konstitucijoje aiškiai pažymėta, kad kasierierius pas save negali pinigų daugiau laikyti bėgantiems reikalams, kaip tik 5.000 dol. Viršaus penkių tuokstančių tuojaus turi but atiduodama geležiniam kapitalan. Dabargi pas kasierierius randasi viršaus pinigų. Jis juos galėtų (ir pagal konstitucijos priverstas) sudėti bankan, bet neturi knygyčių. Už tuos pinigus Susiv. negaus per kelius mėnesius nuošimėčių, štai jau ir aiški skriauda. O kas taip skriaudžia Susivienijimą? Na-gi vice-prezidentas Izidor Nausieda,

da, kuris dabar Susivienijime laikinai užima prezidento vietą.

Galutinai turiu pasakyti, kad mums aiškiai žinoma, jog Nausieda iš kasieriaus paėmė knygytes, bet dabar niekas negali žinoti, kame tos knygytės randasi: ar pas Nausiedą, ar pas kun. Miluką.

Kad delei to vienok neišeitų koks nesupratimas ir kad kartais nežlugtų mūsų Susiv. turtas, patariu kasieriumi knygytes iš Nausiedo atimti su svietiškojo teismo pagalba ir prašu visų kuopų ir pavienių sąnarių tą mano atsiliepinimą paremti ir tai trumpiausiu laiku, nes seimas artinasi. Be to prašoma visų kuopų ir pavienių sąnarių per "Kataliką" ir ateinančiame seime per delegatus pareikalauti, idant vice prezidentą I. Nausiedą išbraukti iš Susivienijimo už konstitucijos laužymą ir Susivienijimo aiškų skriaudimą.

Aug. Saldukas.

XXIV SEIMAS SUS.

L. R. K. A.

20 d. Birželio iškilminga paroda visų Susiv. kuopų ir vietinių Cleveland'o katalikiškų draugysčių prasidės 3 val. po pietų, iš salės šv. Jurgio, kamps E. 21-mos gatvės ir Oregon Ave. į salę Acme, 2416 E. 9-tos gatvės, kurioje pastaroje salėje bus prakalbos, deklamacijos, dainos ir t.t.

Diena 21 Birželio paskirta pastikimui ir priėmimui gerbiamų delegatų iš tolimesnių valstijų.

Diena 22 Birželio prasidės Seimas, 10 val. ryte, su iškilmingomis šv. Mišiomis ir pamokslu bažnyčioje šv. Jurgio, kamps E. 21 gatvės ir Oregon Ave.

Po bažnytinių apeigų už trumpo atsilsio visi delegatai teiks maloniai susirinkti į virš minėtą šv. Jurgio salę, ant E. 21-mos gatvės ir Oregon Ave, kur bus laikomos Seimo sesijos.

Maloniai meldžiam Cleveland'o draugysčių ir visų organizacijų, idant nedarytų ant jų gi virš minėtų dienų jokių balių arba piknikų.

Su pagarba,
J. S. Salčius,
Kun. J. Halaburda,
J. Urbšaitis,
J. Nešisauškas.

Pagal pernykščio Seimo nutarimą, šimet Susiv. L. R. K. A. Seimas bus Cleveland, Ohio.

Seimo sesijos prasidės 22 d. Birželio, Utarninke, ir baigsis Ketverge, tai yra 22, 23, ir 24 d. Birželio (nes 20 d. Birželio bus tik didelė paroda lietuvių Cleveland'e, kaip kuopos jau garsino).

Iš ryto 10 tą valandą bus šv. Mišios su pamokslu šv. Jurgio bažnyčioje, kamps E. 21 gatvės ir Oregon Ave. Visi Susiv. L. R. K. A. kuopos atstovai malonekit pributi ant toji pamaldų. Po bažnytinių apeigų visi atstovai turės eiti ant salės prie darbo.

Kožnas atstovas turi turėti mandatą savo kuopos, su parašais viršininkų ir kuopos antspaudos (pečėčia). Čnešimai turi buti ant atskiros poperos, taip pat su parašais viršininkų ir kuopos antspauda.

Pagal nutarimą Centro Komiteto susirinkimo, laikyto 9 d. Kovo 1909 m., kad Chicago, Elizabeth'o ir Shenandoah'rio kuopos susitarusios paskirti po vieną iš savo miestų delegatą peržiūrėti Susiv. L. R. K. A. Centro viršaičių knygas (viso tris delegatus), tie trys delegatai, anų miestų

kuopų išrinkti, turi atvažiuoti į Cleveland'ą 21 d. Birželio 8 val. ryto, į salę šv. Jurgio, ant kampo E. 21 gatvės ir Oregon Ave., kur stos į darbą peržiūrėti Susiv. L. R. K. A. Centro viršaičių knygas.

Vietinės žinios.

Sveikatos padėjimas. Pereitoj savaitėj mieste pasimirė 563 asm., ty. 6 mažiau už pirmbuvusią savaitę. Nuo differijos numirta 11 asm., skarlatina 10, adra 8, kokliuš 4, tifusu 2, plaučių uždegimu 94, vidurių liga 32, širdies liga 48, nervų ligomis 20. Saudzudysčių taika 16.

Miesto automobilių. Seniau miesto valdyba buvo susipirkus sau daugybę automobilių, bet kuomet pastaraisiais laikais pritruko miesto išde pinigų, o automobiliai nereikalingai buvo užlaikomi, tatau šiomis dienomis 6 jų parduota už 6.500 dol., kad tuotarpu seniau už juos užmokėta 20.000 dol. Automobilius nupirkęs vienas farmerys iš Oregon vežiojimui raišui. Tai dėlto puikiai miestie seimininkaujama, nēr' ką sakyti.

Istoriskas akmuo. Vokiečių-amerikonų istoriškos draugovės posėdyj, atsiurbusiam pereitoj pėtnyčioj, turėjo paskaitą žinomas istorikas Hjalmar Rued Holand iš Ephraim, vis. apie Amerikos atradimą. Jis tvirtino faktais, jog Ameriką ne Kolumbas atradęs, bet prieš Kolumbą normanai ir gotai. Minnesotos valstybėj randasi istoriskas akmuo su parašu sekančiu:

"Du gotai ir 22 normanai, atsirandanti ant atidengimo kelio vakary pusėn. Mūsų tuntas randasi viena diena kelionės į šiaurius nuo šito akmens. Šiandie buvome žvejoti. Sugrįžus atradome keturius raudonodžius žmones, kruvinus ir negyvus. Buk pasveikinta Marija ir saugok mus nuo pikto. Turime dešimt žmonių ant jūros, kurie daboja mūsų laivą, atsirandantį 41 dieną kelionės nuo šitos salos. Metai 1362."

Taigi aišku, kad tie žmonės 130m. anksčiau už Kolumbą lankė Ameriką.

Plėšikai bažnyčioje. Sv. Arkanio bažnycion palei Oakward blvd. nedėldieno rytmetį įsilaužė du plėšiku. Du kunigu dar gulėdamu lovoj išgirdo lango stiklo skambėjimą, taigi tuojaus pašokę iš lovų ir greitai apsi-rėngę puolėsi bažnycion, kur ir užtko du plėšiku, bekraustančių didijį altorių. Plėšikų nepasiduota, tatau kruvinai ir kovota su anais. Galų gale vienas pasprudo, o antras suminta. Panedėlyj teismas plėšiku pasmerkė ant 200 dol. pabaudos ir teismo lėšų. Už tai kelius mėnesius turės atsedėti Bridewill'ėj.

Dar apie Rudavičius. Latvijos revoliucionierius Rudovič, kurio pageidavo Rusijos valdžia ir kuris nesėnaitis biurokratų nagų išgelbėtas, vėl sugrįžė į Chicago visai suvargęs, alkanas ir be jokio cento. Rudovič kadangi žinojo, jog jo pačios ir vaikų Amer. partraukimui surinkta net 700 dol. Bet kas su tais pinigais atsitiko, jis ir dabar tame dalyke netur supratimo. Rudovičui atiduota tik 35 dol., o visi kiti pinigai sunaudota "išslaidoms", butent paimita už spausdinius, prakalbas, sales ir už viską. Šiandie Rudovič tik teiraujasi, kame dingo surinkti pinigai, o jis tečiau neturi pinigų, kad ju naudai surinktus pinigų pasiskirstė sau jo geriausiai "bičiuliai". Tai kame šiandie teisybė.

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriškas Romanas
Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

Aiškus linksmumas vienijosi su jų užsiėmimais bei darbais ir taip buvo įsikūnijęs juose, kad net atidavimas dievams garbės buvo apraikišiojamas su šokiais ir dainomis.

Rytmetį metinės šventės po pašvęstų gojų medžiais arba ant šlakstytų švęstą vandenimi pievų, susirinkę į kuopas po vadovystę vaiduliuoju, ty. aprubęs kunigo, besišnekant ir giedant dėjo dangių aukas.

Bet, nors dievų garbinimas buvo paremtas ant linksmumo, gailėstis vienok draugų ar pažįstamų netekimo taip giliai sėdo jų širdyse, kad numirėlio atmintis nekuom nesiskyrė nuo visokių gyvenimo sunkenybių. Nuomonė jų, užgauta skaudžiu netekimu, vertė juos prie klaidingo manymo, kad dievai negali būti taip nemielasirdingi, idant atimdami žmogų iš tarpo draugų ir giminių, nedaleistų jam retkarčiais sugrįžti ant žemės. Tikėjo jie taipgi, kad jo gyvenimas tarpe dievų puikiuose kalnuose ir klioniuose tėsis amžinai; bet tą amžiną gyvenimą pripažino ne visiems vienokių, bet kiekvienam tokiu, kokį ant žemės jam paskyrė dievai. Dėl to tai su mirusiu laidojo viską, ką jis gyvendamas labiausia mėgo, kad jam ten ko nors netrukty. Ginklus, numylėtus daiktus, pinigų, valgius, gėrymus, o net ir numylėti asmenys, merginos, tarnai su jais turėjo žengti į kapus. Numirusių pačios ir dukterys tris kartus ant metų puldamos ant jų kapų, apglėbdamos juos rankomis ir šaukdamos iš kapų jų šešėlius, skundėsi ant vargų. Ant pokilių ir žaislų numirėliams skirdavo pirmą vietą. Palikdavo jiems tuščias vietas prie stalo, ant kurio pridėdavo geriausių valgių, gėrymų, kviesdavo užimti vietas suteikdami tuomi jiems garbę, o užbaigus puotą iškviesdavo atgal grįžti į kapus. „Valgėte, gėrėte, brangios dušytės, o dabar šalin, šalin!“ vaikydamas iš kampe vainiku sakydavo namo gaspadorius. Ta laiminga viltvilystė, paremta ant tikybės prisakymų, turėjo daryti ant puotos didelį įspudį. Iš čion pakilo vaikų ir moterų bauginimo, vaidylos ir baidyklės; kas pradžioje prie prastumo ir nežinystės įtikdavo širdžiai, tai su laiku prie datyrimo ir neužsitikėjimo atsimainė šlykštuman ir baimėn.

Tame laike, prie kurio priklausė ši apysaka, viešpatavo Lietuvoje Jagaila, Gedimino ainis, tuojaus po mirties tėvo, kunigaikščio Olgerdo, iškeltas ant sosto. Turėjo jis visus palinkimus prigimtus lietuviams, o išauklėjimas, nors kunigaikštis ir paskyrimas dėl sosto mažai skyrė jį nuo paprasto piliečio.

Guvus, ant kiek jaunikaitis savo amžiaus žydeji me gali būti guvum, Jagaila nebuvo nejauslum ant pasilinksmimų. Vilniaus rumai tankiai gaudė nuo pasilinksmimų apstumu, bet veik tik kunigaikštis išgirdo trimito balsą, noriai apsisėdavo lova, bėgo į pavojų ir lygiai linksmas nešė sunkenybes, kaip ir pirm naudodamas santaikos laiku. Iš kuklystės prijunkęs prie ginklo mušiuose tėvo Olgerdo su Totoriais, Rusiniais, Kryžiais ir Lenkais, liudininkas tiek jo pergalių, mušį jautė sau reikalingu; mažai jisai žinojo, kad sviete yra šalys ir tautos, kurių atida yra atkreipta ant jo darbų. Garbė neturėjo dėl jo daug patraukimo, lyginai kaip karės vedimas, teisingas ar ne, mažai jį apėjo. Jei apgalėjo, rado atpildą žmonių nesilenkime ir grobių suėmimė; jaigu-gi atsitiko priešingai, pasidavė likimui ir mokėjo prie jo pristatinkit. Gerai matė, kad galiunų prisiršimas yra jo galingiausia skyda, dėlto tai daugiausia rūpinosi, idant žūponai gerbtų jo valdymą. Rustus nubaudime nusikaltėlių, gausus nuopelnų apdovanojime, prieinamas žmonėms, o išdidus su kareiviu, Jagaila mokėjo taikinti valdžią su pilnu teisingumu, kuris jam atnešė abelną meilę. Prisiršimas žmonių prie savo valdovo didinosi per jo nenuduotą meilę prigimto tikėjimo, kuris budamas visų jo darbų tikslu, tokiu jį darė prietaringu, kad tankiai labiau prasilavinusiems žmonėms rodėsi net juokingu.

Plati tuomet Lietuva buvo padalinta ant kunigaikštysčių ir žemių, kurių valdovai, laikydami po prigulmybės tiesomis, netiktai savo viešpačiui pripažino vardą didžio Lietuvos kunigaikščio, savo valdovo ir globėjo, bet dar dėl ženklo prigulmybės, mokėdami jam metinę donį, ant kiekvieno jo pareikalavimo su savo žmonėmis ejo ginkluoti ir po jo ženklais užkludavo Lietuvos priešus. Tie jo pavaldiniai iš didesnės dalies tai buvo Jagailo broliai arba giminaičiai, skaitlingi Gedimino ainiai. Iš tos nuolankumų eilės geriausia bičiulystę ir velijimus rodė Keistutis, Žemaitijos kunigaikštis, jo tikras dėdė. Jagaila jam taip pat mokėjo būti dėkingu, nes negalėjo užmiršti, kad per jį jis tapo išaukštintu, nes kada po Olgerdo myriui*) sunus jo pirmos pačios emė reikalauti tiesos valdymo Lietuva, o žmonės nenorėdami atsėdėti ant Jagailo jaunumo ir viešai rodė savo velijimus Keistučiui, vyrui veikiam rodė ir gink-

*) Olgerdas pirmiausia vedė sau už moterį Julijoną, Vitebsko kunigaikštę ir su ja padėto pat vardo kunigaikštystę. Su jai turėjo šešis sunus: Vladimierą Kijevoj, nuo kurio paėjo kunigaikščiai Sluckiai, Zdzislava Podolijoje, Lingvina, Mscislave, Viguntą Prubčevske, Konstantiną Černikave Severnikame ir Čartoris, nuo kurio kunigaikščiai Čartorisčiai, ir Fiodorą Sanguska, nuo kurio kunigaikščiai Kovelskiai ir Kocorai savo pradžių veda. Su antrąja pačia Marija, Tversko kunigaikštė, Olgerdas turėjo keturis sunus: Jagaila, kurį paskyrė savo įpėdinu Skirgaila, Svidrigaila, Koributa, Dimitra ir Viguntą (Pagal Strijkowski).

lu, jisai, nenorėdamas pasinaudoti iš taip neprielankios jo broliuikiui valandos, išvaikė susikeršijusias gaujas, parodė jaunytį kunigaikštį žmonėms ir, padavęs jam kardą ir kunigaikštiską kepurę, pasodino jį Gedimino sosto ir tarė jį nusistebėjusius žmones: „Šitai yra Lietuvos valdovas, paskirtas Olgerdo ir dievų, ir žmonės turi žiūrėti ne ant jo jaunumo, bet ant kraujo kiltumo, kuris jame teka!“ Šis prakilius darbas ne tik tai suteikė Jagailai pagodonę dėl dėdės, bet drauge buvo užmezgimu jo bičiulystės su Vytautu, Keistučio sunumi, tuomet Gardino kunigaikščiu, kurio bet malonej nevisad glamonėjo Lietuvos valdovas. Tokiu tat budu jaunas kunigaikštis, gavęs valdžią ir augdamas metais ir veiklumu, tikrino netiktai šalies gerovę, bet dar stengėsi platinti jos galybę už ribų.

Bet jo stengimasis nevisuomet atnešdavo pageidaujamą pasekmę. Lietuvos šalys buvo apgyventos pavojingais kaimynais, kuriuos neapykanta stambeldžiū be paliovos žadino prie užpuolimų bei karų; krikščionybė graikiškų apeigų nuo rytų, romiška tikyba nuo pietų tolydžio spyrėsi įvesti šventą tikėjimą Lietuvoje. Gynėsi, kaip galėjo, ištikimas savo dievams Jagaila; mušė ir tankiai pergalėdavo krikščioniškas tautas, vienok nelengva buvo tarp tiek kunigaikščių padalintas šalis užlaikyti nuo įtekmės svetimų tikybų, kuri, kaip matome, buvo naudinga. Ir ištikro prasti žmonės, negalinti pakilti prie aukštesnio supratimo, aklaik laikėsi savo protėvių įpročių ir tuomi labiau šventė tikro Lietuvos įstatus, kada matė daromus ant jų tikybės užpuolimus; bet kunigaikščiai ir žūponai buvo visiškai kitokios nuomonės. Jau didesnė dalis Olgerdo sunų, ypač pirmosios pačios, valdanti Volynija, ir Šiaurinę Lietuvą buvo priėmę graikiškų apeigų krikščionybę ir sau prigulmingus žmones stengėsi patraukti prie tos tikybės. Jaunesnieji jo sunus antrosios pačios, tikri Jagailo broliai, gal taip pat buvo prielankūs krikščionybei, bet iš didesnės dalies neužsitikrinę savo užsilaikymu ir laukianti pagalbos iš savo brolio rankos, arba turėdami savo rumus ir kaimus šalia sostapilės, nedrįso parodyti savo broliui ir valdovui skirtumo savo nuomonių. Iš to įvairumo nuomonių turėjo kilti gimininge skaitlingi nesutikimai ir vaidai, ir negalima abejoti, kad priežastimi visų naminių karų, užpuolimų ir grobių, kurių paveiklą parodo tuoma laikiniai Lietuvos veikalai, buvo tikėjimiskos nuomonės skirtumas tarp Olgerdo sunų.

Tuometarpu apsigyvenę Vilniuje pirkliai ir amatininkai krikščionys, pildydami be jokios periskados savo tikybą, nepatingėjo savo paveizda ir prikabinėjimais raginti žmones prie išpažinimo tikro tikėjimo. Gelbėjo juos tose pastangose Tėvų Pranciškonų vienuoliai, naujai partraukti į Vilnių lietuviu Gaštauto, aukšto Podolijos viršininko, kuris pažinęs gražaus budo ir lėtą krikščionę, Bučackio dukterį, herbo Habdank, lenkiutę, dėl jos meilės netik pats priėmė šventą tikėjimą, bet dar per jos prikabinimą, partraukė iš Lenkijos minėtą broliją, pastatė jai vienuolyną ir apteikė žeme**) Gediminas, Olgerdo tėvas, turėjo taip pat būti prielankus krikščionybei, nes abidvi savo dukteri išleido už krikščionių. Jo pramokėjai ir pasekėjai tankiai ar užmirinėjo šventą tikėjimą, arba nors priėmimo rodė norą.

Teisybė, tankiausia tai darė tik tai su vilčia prielankumo sau popėjaus arba krikščioniškų valdovų, dėl gavimo jų pagalbos priešais savo priešus, kurie užpuldinėdavo ant jų, bet veik tik atsiekdavo savo, grįždavo vėl prie senų paklydimų; vienok iš visur smelkiantis į Lietuvą tikro tikėjimo šviesa narsiai emėsi su stambeldystės išklydimais ir jau nors tolimoje ateityje rodė žymią epoką moralikos toje tautoje atmainos.

Bet ką tikras dievotumas ir artimo meilė norėjo pasiekti švelnumu, ta pergalė, išdidi krikščioniško sosto globa, girdelninga ginklu, o šlykšti paleistuvystė, pavertė jį nieką.

Artimiausiu ir plačiausia siekiančiu lietuviškas ribas kaimynu iš vienos pusės buvo Kryžiuok brolija, j du metu išaugus galybėn Prusuose, iš kitos, nuo Baltijos jurų, Kardininkų brolija, jau nuo seniau apsisėdusi toje Lietuvos dalyje. Abidvi neatsargus svetingumas, po nepasekmingų jų žygių šventon žemėn, ir priglaudimas sau ir kaimynas darė pražūdingais priešais. Abidvi jas gaivino viena dvasia išdidumo, pridengto viennolių nuolankumu. Karžygiai kardininkai, taip pavadinti vėliaus nuo raudono kardų, kuriuomi apsiginklavę laikė ir mišias, pirm to vokiški pelegrimai šventon žemėn, vėliaus vietiniai lignonbučių tarnai, užsidirbę mielaširdystės darbais ant atminties popėjaus Klemenso III, kuris juos užtvirtino vienuolių regula šv. Augustino ir papuošė vardu brolių ligintojų namo Marijos Panos Jeruzolimoje. Pradžioje mažame skaitliu po Lubecko pirklų globa atėjo sulig Žemaitijos ribų; tenai susikalė minkutę kopolytę, nekaltybę, ištikimybę vietiniam valdžiai vedė sau gyvenimą. Pamėgo žemaičiams ta taiki ir protinga išradimose draugija; švelnus jos apsiėjimas ir gera paveizda laimingą krikščioniškai tikybą rodė pasekmę; bet pasidauginus vienuolių skaitliui, jie vargingą savo prieglaudą pradėjo verstį į tvirtovę, o šventą tikybą garsinti su ginklu rankoje, iš pakeleivingų statytis tos žemės valdovais, ką pamatę žemaičiai stengėsi tuos nedėkingus žmones apmalšinti, bet jau buvo pervelu:

*) Dejoši tas Kernavoj, senobiniame sostapijly, nes ten paprastai iškeldavo kunigaikščius į valdovus.

**) Kad Olgerdas su karumė buvo prie Maskvos miesto, o Goštautas nusitraukė į Tikociną, Vilnicinai, naudodamiesi iš jų prasalinimo, sugriebė bažnyčią ir vienuolyną, ten kur neseniai buvo taip vadinami vykskų rumai. Septynis vienuolius nužudė ant rinkos; septynis, išskandius prieglaudus Antakalnio kalnuose, pasiviję prikale prie kryžiaus ir paleido Vilija. Olgerdas, sugrįžęs iš karo, liepė penkis šimtus nusikaltusių toje žudyneje piliečių sukapti ant rinkos ir apskelbė savo šalyse liuosą pagyvenimą krikščionims, Ta-ryk Goštautas vėl pargabeno iš Lenkijos pranciškonus, kurie apsigyveno ten, kur ir šiandien randasi jų vienuolynas. Ant šventoriaus randasi koplyčia, kurioje sudėti šv. kankintinių lavonai.

(Toliaus bus).

BAŽNYČIOS LOPSELIS...

(Šalt.).

Laikas — tai vanduo, kurs nuolatos bėga ir bėga pirmyn, o niekad jau nebe-grįžta jis. Laikas — tai toji upė srauni, kuri kasmet maino savo krantus: senosius griaua ir naujus sau takus graužia... Taip laikas, o su juomi ir viskas taip mainos, senų jau sakyta!

Ten, kur Tiberis (upė) išsiraitęs, kaip kirmėlė, gelsva savo juosta lenda po trimi puikiais tiltais, jungenčiais senąją Romą su Vatikano kalnais, ten šiandien keleivis mato puikius rumus — šventojo Petro Baziliką...

Stovi ji, aukštai iškelus į dangų savo galvą, ir žiuri maloniai į visą pasaulį. O jos apjuodę nuo liėtų bei darganų pliki šonai kalba tau, jog amžius ji taip tebestovi.

Po dešinei tosios puikiosios Bazilikos grožis Vatikano rumai — Dievo Įpėdinio buklos.

Plačią prieš Baziliką lygumą apgaubė iš abiejų pusių muro stulpų daugybės, kurie nelyginant kareiviai glitan sustoje, atiduoda savo didžiai karalienei pagarbą!

Viduje lygumos, tarp tų muro stulpų, vienai vienas stovi aukštas paminklas. Akmeninis, slidžiai nudabintas jo paviršius apsuiraukęs špižo varsa ir nuliudęs, kaip naktis, iškelė aukštai ant savo viršūnės juodą kryžių ir liudnai sveikina keleivį!

! Tasai tamsusis juodumi kryžiumi paminklas jau amžius jis stovi ir prieš nuliudusį jojo veidą plaukė baisiosios ir linksmosios žmonių gyvenimo istorijos valandos!

To paminklo amžius — tai trys tukstanciai suviršum metų! Nutašė jį Aigipto dailydės dar pusantro tukstančio metų prieš gimsiant Jezu Kristui ir ant kranto plačiojo Niliaus (upės Aigipte) krantų stovėjo jis puošdamas pagonų dievačių bažnyčias.

Romos valdovai-cesarai (Kaligula) išten jį Romon pargabeno. Ir jau du tukstanciu baigias metų kaip tasai paminklas, stovėdamas ant Tiberio krantų, žiuri į žmones ir liudija aiiniam apie jų darbų.

Tad paklausk jį, keleivi, o daug nuo jo išgirsi.

Čia, kur šiandien tu matai tą puikjąją šv. Petro Baziliką, kur grožis aukštieji Vatikano rumai, kur murai ir mureliai šiandien tebestovi — prieš du tukstanciu metų, kada Dievas Žmogus ant žemės gyveno, tuomet čia ant aukštų Tiberio krantų žaliavo puikus cesarų sodai. Takai mirtoms gerbiuotomis išsodinti, tarp kurių geltonavo kvepentieji limonų vaisiai, ošė puikia karuna aukštyn išbėgę platieji palmių lapai, siubavo, vėjui pučiant, dimnų kiperisų tankiosios viršūnės. Prie jų, tų kiperisų tiesių, prie geltonųjų limonų, prie mirtų žaliųjų, šliaužė kekėmis vynuogių pasipuošusios, vynuogių šakos ir apsiglėbė jų liemenis bučiavo juos, bučiavo amžinai...

Po medžiails klestėjo tanki žolynų veja, ir tukstanciai žiūrėjo iš po jų marga spalvių žiedelių!...

Po tuos puikiuosius sodus, vasaros saulei kaitinant, medžių pavėsyje ramiai sau vaikštinėjo Romos ir viso pasaulio valdovai-cesarai. Paskui juos tukstanciai tarnų ir vergų sekė, kad išpildžius savo valdovų geisumus.

Viduje tų sodų, po kalnu, ant plačios lygumos, kur šiandien Bazilika stovi, gumšojo baisaus didumo Nerono cirkas. Ten, užėjus nuobodumo valandoms, Neronas — nuozmiausias Romos valdovas, kad išblaškias tą nuobodumą, raitųjų ir važiuotųjų lenktynes sutaisydavo. Ir susirinkusios žmonių minios gerėjos per ilgas naktis ir dienas, kaip jų cesaras pasiuotusiai lekia lenktyn ir ploja rankomis iš džiaugsmo ir šaukia ir sveikina savo valdovą...

Bet Neronui, nuozmajam valdovui, nusibosta ir lenktynės; jis užmano naują pramogą nuobodumui nuvaryti! Bet tasai užmanymas baisus ir nežmoniškas: jis liepia Romą padegt! Ir plėskant amžinam miestui, vaitojant gyventojams žustantiems ugnies liepsnose, Neronas sau ramiai rumuose sėdi ir grožis, gėrisi tais ugniniais liežuviais, kurie plačiai išsiskleidę laizė debesiu kraštus; gerėjosi tais dumų stulpais, kurie vingiuodami kilo aukštyn į dangų, tarytum skundė Aukščiausiam nedorą Nerono darbą...

(T. B.)

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

KAROLIUS II.

Kuomet Karolius II kurė garsią „Royal Society“ ir ją apdovanojo įvairiomis privilegijomis, užsimanė pamokinti filozofus ir mokslininkus. „Išaiškinkite man, tamstos, dėlko, prilięjus pilną indą vandens, taip kad jau nei lašas daugiau negali tilpti, galima tan vandenin įleisti žuvį ir nežiurint į tai vanduo neišsilieja?“ Pilnai visokių išmintingų sakinių pasipylė: tai žuvis tiek vandens sugeria, kiek jos kunas užima vietos, tai vėl, kad žuvis vandenį iki nekuriam laipsniui tiršteiniu padaro, tai paskui, kad palaiko vandenį prie kruvos savo plaukiojimu ir taip toliau ir taip toliau. Visi visai tvirtino, o valdovas šypsodamasis klausėsi tų mokslininkų išvedžiojimų. Pagalios atsiliėpė iki šiam laikui tylinčis profesorius Wren: „Ar bet jūsų karališkoji malonybė pats persitikrino su tuo nepaprastu apsiėikimu?“ „Na, pagalios?“ sušuko juokdamasis Karolius II, „turi tiesą, profesoriau, o jūs, mano ponai, kol patįs asmeniškai su kuo nors nepersitikrinsite, negarsinkite savo nuomonių, kadangi susigėdinčiau privilegijų, kokius jums suteikiau, žiurint į jūsų mokslingumą“.

KAROLIUS V.

Apgulus Algierą 1541 metais, kada Ispanijos armijai visiškai stovavo valgio, o tuotarpu ant karališkojo stalo puodota puikiais valgiai, Karolius V atsiskio į ramų maršalką, sakydamas: „Niekadėjau! Ar nesisarmatįji duoti man tokius pilnus tuštybių valgius, kuomet mano draugai badumi miršta!“ Ir tuojaus liepė visus valgius nuo stalo paimti ir padalinti sergantiems ir sužeistiems.

Vienas karumenės vadas prašė Karolio V paliuosuoti jį iš tarnystės. „Dėlko geidi pasiliuosuoti?“ paklausė nusistebėjęs karalius. „Norėčiau kadangi tarpe gyvenimo kovos ir mirties valandos pašvesti kelias valandas sau vienam“. Tasai atsakymas giliai karaliaus širdin įsismeigė, neikados jo negalėjo užmiršti ir antgalo prieš mirsiant pats tą patį padarė.

REPORTERIO KATEKIZMAS.

K l a u s i m a s. Kas yra reporteris?
A t s a k y m a s. Yra tai esybė, susidedanti iš ilgų kojų ir jausmingos nosies, sutverta pagalios taip kaip ir visi kiti žmonės.

K. Kam reporteris reikalingas?
A. Sunėšioti žinias liežuvninkei redakcijai.
K. Ar reporteris turi sielą?
A. Turi plačiai išbujojusią imaginaciją.
K. Kiek žinios turi skyrių?
A. Du skyriai: įspudingą ir neįspudingą.
K. Pasakyk man pavyzdžius?
A. Įspūdinga pav. Dar piktadarybė, Baisus atkeršijimas, Pačios pabėgimas ir tt., neįspūdingosgi: Mokyklos steigimas, Naujas teatras ir tt.
K. Ką turi daryti reporteris, jei kartais negali iš niekur gauti žinių, ty. kuomet žinios išdžiūsta?
A. Privalo priversti savo artymus, idant jie elgtusi taip, kad reporterijai iš to pasidarytų medžiagos, bet viršiausiame padėjime žinias semti iš savo vaidentuvės.
K. Kokia užmokestis laukia gerą reporterį a-napus grabo?
A. Honorarium'as, išmokamas jam kas mėnuo.

ANEKDOTAI APIE MOTERIŠKĘ.

Moteriškę yra ribas ir viso sutvėrimo karalienė; to sutvėrimo ji yra papuošimu, tobulyste ir garbe.

Mylinčios tuštybes moteriškės širdis panaši rožei, nuo kurios kiekvienas jaunikaitis lapelius nutraško, taip kad paskui vyrui palieka vieni dygliai.

* Nebus bičiuoliu moteriškės tas, kuris gali būti jos mylimiausiuoju.
* Moteriškės turi dvejoją atmintį: aniolišką ir šėtonišką.
* Nemylinčios moteriškės turi seno advokato kraują.
* Kuomet mus moters myli, viską mumiems atleidžia, net mūsų piktadarybes, bet priešingai, nieko mums neatleis, net mūsų dorybių.
* Vyršikis myli mažai, bet tankiai, moteriškė daug, bet retai.

* Moteriškė yra šėtono įrankiu — taip sako šventas Bernardas.
* Valdant moteriškai reikia visados verkti, arba šokti.
* Meilėje dora moteriškė sako ne: aistri ta i p; keista ta i p ir ne; kokietė nei ta i p, nei ne.
* Nuolatos butų daug kas pasakoti apie moterie, nors jų tik viena gyventoj pasaulij.
* Nejausminga moteriškė yra ta, kuri dar nemačius to, ką mylės.
* Moteriškė — tai virdulys: tol verda ir užia, kol jai ugnies pakanka.

(Toliaus bus).

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarelnimus "Kataliko" Redakcija netaisako.

Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba Svz. Martino. V. Urbanovicze Prez. 37 Ruble St. Vincentas Armonas Vice-prez. 946-33rd St.

Administracija. D. L. K. Vytauto. POLITISZKO KLUBO. Wilkes-Barre, Pa. John S. Lopatto. Attorney-at-Law, Presidentas. 47-48-49 Bennett Building.

Draugiseczių reikalai. Pask. ir Bud. Draugystė KEISTUOJ. Szi Draugystė skolina pinigų del nuopravimo arba statymo namų ant lengvų islygų.

5-tas Metinis Piknikas! Ura visi ant pikniko, nes tai bus 5-tas Metinis Piknikas parengtas stonore ir kazistis dr-tės Karaliaus 1090 atsiubas nedelioje, 20 d. Birzelio, 1909 m.

Naujienu dēl Chicago Lietuvių! Naujas pikniko daržas "Leaf Grove" Willow Springs, Ill. kuris vertas yra pamatymo. Sziame darže, 6 d. Birzelio, 1909 m.

Antras Didelis Piknikas! Parengtas stonore Draugystės Sunų Lietuvos Vakaruose, atsiubas Nedelioje, 30 d. Geguzio (May), 1909 m.

Dr-ste Svz. Izidorias Artojo, So. Chicago Ill. Turės savo metinį pikniką, ned. 13-ta Birzelio (June), 1909 m.

Pirmas Mojinis Piknikas. Parengtas stonore Dr-tės "Vienybės" Nedelioje, Geguzio (May) 30 dieną 1909 m.

10-tas Didelis Piknikas. Parengtas stonore Draugystės Svento Antano iz Padv. Nedelioj, Birzelio (June) 6 d., 1909 m.

Didelis Metinis Piknikas, parengtas stonore Draugystės Svz. Franciszkas Seraf., kuris atsiubas Nedelioje, Birzelio (June) 6 diena, 1909m.

Padėkavone. Nuosizrdzialis padėkavone visiems dalyvavusiems ant mūsų didelo teatro po vardų "Szaikinis Zydas Duszų Pirkejas"

Pajieszkojimai. Paieszkau savo gimnalcioz Antano Kasilauzko, Kauno gub., Raseiniu pav., Szilales pacztoz, Vinginiu kaimo prazszu atsiuszaukti ant szito adreso: Martin Kromelis, 22 Box No. 3 Raleigh, W. Va.

GERIAUSIAS HOTELIS ANT BRIDGEPORTO. Jaigu esi nuludzes tai ateik pas RUGI IR LIEKI

JURGIS PALIJANSKAS Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklus geriause už visus kitus kalvius Chicago, kas nori idant arklus gerai butų pakaustyntas tegul nusi duoda prie Jurgio Palijansko, 3421 S. Center Ave.

ANT PARDAVIMO. Ant pardavimo krautuve ir kraucziu szapa, pardsiuoda visi įtaisymai ir tvoras už pusę prekės.

Donald L. Morrill. Vienas iz Demokratizszų Kandidatų ant szdzies i Circuit Szuda Cook paviete. Szdziz rinkiniai atsiubas panedelioje, 7 d. Birzelio, 1909m.

PADEKOS LAISKAS. "Drjstu pasiusti jums kelis zodzjus apie save. Istisus metus aš sirgau viduriai ir jokis vaistas nedaug ką davė man gero, kol aš nesuradau geriausio vaisto, kuris mane išgydė, vadinasi, Trinerio Amerikonizskojo Elikysro Karčiojo Vyno.

GERIAUSIAS HOTELIS ANT BRIDGEPORTO. Jaigu esi nuludzes tai ateik pas RUGI IR LIEKI

JURGIS PALIJANSKAS Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklus geriause už visus kitus kalvius Chicago, kas nori idant arklus gerai butų pakaustyntas tegul nusi duoda prie Jurgio Palijansko, 3421 S. Center Ave.

KAZ. KATUTIS LIETUVIŠKAS GRABORIUS Pemsamo kerezzius ant pagrabų, veselijų ir tt. 146 W. 18th St. Chicago, Ill.

J. W. ZACHAREWICZ, Notary Public, Real Estate and Insurance. Examinauvoju Abstrictus, ir atleku kitus visus reikalus Notarizszo pigial ir atsakanzal.

The Golden Cigar Mfg. Co. F. KRIZZCZIOKAITIS Pirmutinis Cigaru dirbejas ir pardavejas Chicago ir apitlenkij. Patiuoda lietuvizszkus cigarus Vytauto ir Gedimino.

LEONA VAITKEVICZIU. Ogi vireli ašs labai skanus, milziniški skilai. O ir žmogus doras, visame geras. Visi pas jį eikite, niekad neaplenkit Jęgą katrie netikite, tai nusiduoikite ant 1444 wentworth ave., Chicago Heights, Ill.

DR. J. KULIS, LIETUVIU CHIRURGAS IR ODYTOJAS. Gydo visokias ligas moteru, vaikų ir vyrų. Turi gera praktika ir gydo paskelinajusias ligas: limonizszas, usizimozizszas, iz palaptingas ligas.

R. S. Ivaszkevicze Pirmutinis lietuvizszkas izdirbejas viskiu mineralizszku gerymų, kaip: GINGER ALE, PAPP, SALSERIO IR OBUOLINES SAIDES.

PONE ONA MILLER (Pagal vyru Jankauskiene) SENIAUSIA LIETUVIŠKA AKUSER-KA CHICAGO.

THE FALCON CIGAR FACT. Po vardu SAKALAS Cigaru Fabrikas J. A. NUTAUC SAV.

HAVANOS CIGARUS 1601 W. 47th St. CHICAGO. Tel. Yards 1735.

A. Pawlowski ktratas atsilankys, tas bus linksmas ba del to kad uzlaiko geriause degtine, szaltą alų, o cigarus tai net isz patz Havanos. Atsilankykite 8317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Mokinkimės patjz. Gramatikos anglizszkos kalbos mokintis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00

14 Ideja ant meslyno. Apsyaka mūsų dienu. Aukauja broliams lietuviams Musę, Plymouth, Pa., pusl. 56.

Practical Typewriter No. 8. Prekė \$7.00 Su šita maiznuko galima drukuoti visokias gramatas. Ji turi 2 raktus arba litaras, tai yra visiškas ženklinis, didiomis ir mažomis litaromis. Ji yra tvirtai padaryta ir su nikeliu apvilkta.

Paveikslas Popiezius Pius'o X.

Yra tai labai puikus paveikslas Sv. Tevo. Ant paveikslu isrodo taip kaip gyvas. Apatiniai rubai balti, o viršutiniai raudoni - paveiksluogi dugnas tamsiai žalias.

Sventų Tėvų paveikslai. Paveikslas mirusio Sv. Tevo Leono XIII. Miera 14x22 colių ant baltos popieros juodas paveikslas 25c.

PONE ONA MILLER (Pagal vyru Jankauskiene) SENIAUSIA LIETUVIŠKA AKUSER-KA CHICAGO.

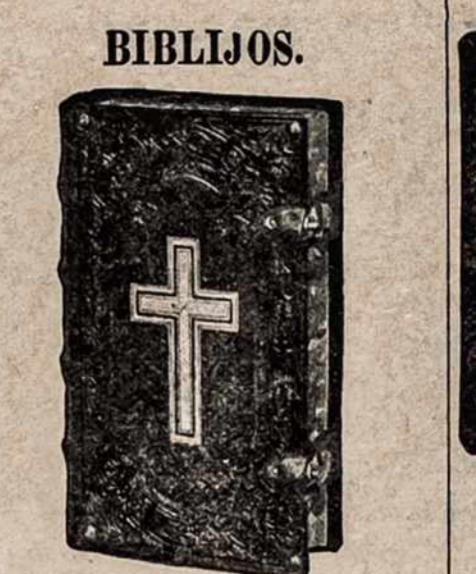
Religiški Dalykai. Purcellnės gražios baltos krapelnyčiukės su auksinėmis kvietkoms ir mukele prekė nuo 25c ir 75c.

Mažnas Naujas Ansko Altorius, didei naudinga maldų knygelė, pavesta visos Lietuvos Katalikų Jaunomėniam, pagrįsta ir per naują devintą kartą atspausa su didejimu visų ražanzčių, drutais aparais, beapkaustytiuo 50c.

Drukuojamos Mašinukės. Po šimtą budelių! Negalima suprasti, ko tas žmogus nori, nes laiškas yra taip biurairi rašytas, kad jį kelis kartus perskaiciai ir dar negali suprasti, ką tie jo iškrevinimai reiškia.

Practical Typewriter No. 8. Prekė \$7.00 Su šita maiznuko galima drukuoti visokias gramatas. Ji turi 2 raktus arba litaras, tai yra visiškas ženklinis, didiomis ir mažomis litaromis.

Bybelės (Biblija) tai esti: visas Šventas Raštas Senojo ir Naujojo Testamento. Aštuntaspaudimas. Berlyne, 1897, pusl. 1134. Dručiuose apdaruose Vokiškoms raides 84.00

Bybelės (Biblija) tai esti: visas Šventas Raštas Senojo ir Naujojo Testamento. Halle, a S. 1895, pusl. 1448. Drukas stambenis už berlyniškojo išleidimo. Dručiuose gražius skurus apdaruose, aukso kryžius ant vieno šono kiekias ant kito šono, su dviem kambe. Vokiškoms raides 85

MALDAKNYGES. Aukso Altorius, arba Šaltinis Dangizszkų Skarbų, Naujaisis spaudimas pagal tikrą dešimtą ir šėta, sulyginime pagal Naujį Šaltinį pirmospaudimo, pusl. 992.

Balsas Balandėtes, arba Mažas Šaltinėlis mylistų Dievo. Naujaisis spaudimas be „Officium“ su didejimu daugelio litanzijų, maldų ir giesmių prie Panelės Šventčiausios.

MAŽI AUKSO ALTORERIAI. Mažnas Naujas Ansko Altorius, didei naudinga maldų knygelė, pavesta visos Lietuvos Katalikų Jaunomėniam, pagrįsta ir per naują devintą kartą atspausa su didejimu visų ražanzčių, drutais aparais, beapkaustytiuo 50c.

Breviorėliai. Katalikiška Maldų Knygelė, pavesta Lietuvos katalikiškai jaunomėniam.

Religiški Dalykai. Purcellnės gražios baltos krapelnyčiukės su auksinėmis kvietkoms ir mukele prekė nuo 25c ir 75c.

Religiški Dalykai. Purcellnės gražios baltos krapelnyčiukės su auksinėmis kvietkoms ir mukele prekė nuo 25c ir 75c.

Religiški Dalykai. Purcellnės gražios baltos krapelnyčiukės su auksinėmis kvietkoms ir mukele prekė nuo 25c ir 75c.

Religiški Dalykai. Purcellnės gražios baltos krapelnyčiukės su auksinėmis kvietkoms ir mukele prekė nuo 25c ir 75c.

c) Moroko skuros minkštasis aparais, apvalūs kampais, auksinė kvietka, kryžius, paršai ir kraštai 81.25

d) Francuziškos gluodnios skures, minkštasis aparais, apvalūs kampais, auksinė kvietka, kryžius, paršai ir kraštai 81.50

e) Apdėta baltais slonius kaulais anuolu figura iz celuleidos, 3 sidabriniai medalikaliai kabo ant leniugilų, aukso nugara, apkaustyti briaunus sidabrinėmis bletėmis, su kabe, auksiniai kraštai 81.50

f) Baltos celuloidos aparai, ant vieno šono iškilusios kvietkos arba įspausotos auksu ir perlu, su kabute, auksinti kraštai 81.50

g) Baltos celuloidos aparai, ant vieno šono įkiltos iškilios sidabro ir perlu, su kabute, auksinti kraštai 82.00

Religiški Dalykai. Purcellnės gražios baltos krapelnyčiukės su auksinėmis kvietkoms ir mukele prekė nuo 25c ir 75c.

a) Juodi, kieti, druti audimo aparai, isrodo kaip skuriniai, gražūs išpausiti išmarginimai, lapu kraštai raudoni kaina 400

b) Juodi, kieti, druti audimo aparai, isrodo lyg skuriniai, gražūs išpausiti išmarginimai, auksnotas kryžius ant šono, auksuoti kraštai. kaina 500

c) Baltos celuloidos gražūs aparai isrodo kaip baltiausis slonius kaulais, čysta, slidi, žvilgantai; ant šono auksnotas kiekias ir kvietkė žaliais ir kvietkė žaliais lapeliais, raudoni kampai, lapu kraštai bagotai auksuoti, su viena kauline ant vidurio kabute. kaina 81.25

d) Juodos francuziškos skures, kieti lygūs aparai, auksiniai paršai ant šono ir nugarus, lapu kraštai bagotai raudoni auksuoti, raudoni kampai. kaina 750

Kas yra Sergantis.

Didžiausia Lietuviška Aptieka

3149 So. Morgan St.

Cia randasi didžiausias išsivystęs visokių gyduolių ir šaknų kaip vietinių taip ir užsienio. Taipgi didžiausia krautuvi visokių coaletavų dalykų, kaip Mulių dėl veido ir galvos išsprausimo, Pomonių dėl plaukų, kvėpalų dėl drapanų ir visokių kitomisių dalykų kokie tik gali rasti aptiekose.

Dabar aplinkme didelė daugybė visokių žolių ir šaknų iš seno krajaus; kaip tai: Trijų Devynerių Trajankos, Naktinčių, Devyniacių, Trunkzolių, Čiobrelių, Gumbašaknių, Santų, Našlukių, Puplaškių, Valeriono, Bedegų ir kitokių, ko kitose aptiekose visai negalima gauti.

Išdirbame savo visokias šeimyniškas gyduoles dėl visokių paprastų ligų, — dėl vyrų moterų ir vaikų. Turime naujausio išradimo gyduoles nuo slinkimo ir sustiprinimo plaukų.

Reikale čia visados galima atrasti daktarų koki kas nori.

Receptai išpildomi koatsargaliais ir iš teisingų gyduolių.

Visokios rodos ir patarimai yra suteikiami už dyką.

J. L. ZUKAUCKAS, Ph. G. Lietuviškas Aptiekorius.

J. E. KRZYWINSKI,

Diplomuotas aptiekorius ir savininkas.

Peoples Trust & Savings Bank

Yra pavojinga laikyti pinigus namieje. Pasidėk juos į atskančią banką. Mokame 3ėią procentą. Kalbame lietuviškai.
47-th St. & Ashland Ave. Chicago, Ill.

Klauskit Chopen 10c. cigary, nepadirbti iš geriausio tabako.

JOS. BARTKOWIAK
Izdirbėjas
4934 So. Paulina St. Chicago

George J. McFadden
ATTORNEY AT LAW,
1400 Title and Trust Bldg.
100 Washington St.
Telephone Central 5076. Chicago.

K. STULGA
Užlaiko visokią tavorą kaip Batus czevrykus ir kitokius variszkus puikius drabužius. Meldžiū nepamirskit mano krautuves, o busite meilingai priimti.
4513 So. Wood St., Chicago.

Geriausis Išdirbėjai Cigary WHITE ROSE CLUB SABOTSKIS ir LALIS
4614 So. Wood St.

DR. M. F. BOZINCH
Lietuviškas Daktaras iš seno Krajaus.

Ofisas 519 Milwaukee Avenue Phone Monroe 301
nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare.
Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave. Tel. 4523 Irving Park
prieš 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Seno krajaus gydytojas
Dras P. G. Wiegner
iz miesto Rygos.
Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczyns kio 3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas

V. WISZCZIULIS
Užlaiko didžiausią krautuvi visokių maliavų, taipgi maliavoja namus iz lauko ir iz vidaus maliavoja stogus, poperuoja ruimus, maliavoja batnycias ir t. t. Darbą atlieka gerai ir atsakanziai ir uz kozną darbą gvarantuoja. Taiqi reikale lietuviai visi nepamirskit apie savo tautietį. Krautuvi randasi po adresu:
4537 Wood St. Chicago, Ill.

Raulai kur tu begi? Nugl pas PETRA SZLAKI, nes esu labai izsrozskęs, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi bavarska alu, gardziū ruska oczaszczina, cigarus met iz Havanos. Tai ilgiau negalin su Tamsta kalbėti, lik sveikas, turi skuntinties, prie to jis duoda geriausias rodas visokiuose reikaluose ir provose. Teippat eina uz vertęja i visokius sudus, prima visokias provas, teippat ir uz užmusztus fabrikuose izsvaro teisingiausia. Parduoda namus ir lotus visose dalyse miesto. Padirba visokias poperas. Pa skolina pinigus ant namu ir budavojimo. Teippat užsima su asekuracija namu ir rakandui.
PETRAS SZLAKIS
(Tarp 33 Place ir 33 Street)
3321 AUBURN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas Yards 2451.

Phone Yards 709
JUOZAPAS LESZCZINSKIS
APTIEKORIUS
Užlaiko naminius ir užrubezinius gyduoles, ir receptus išpildo kezną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduokit pas ji, o busite užganėdinti.
3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.

DR. G. M. GLASER.
Sziuomi apreiskiu pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkellau savo ofisą ir gyvenimą savo locnā namā po nr.
3149 So. Morgan St.
Kertė 82-ros gat.
Mamo ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsluosi užganėdinti kaip ir ligstol. Pasitikeidamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant klekvieno pareikalavymo dienā ir nakti. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų, ir užsėndintose ligose. Darau visokiā operacijā. Liektuosi pagarbā
Telefonas Yards 657
Dr. G. M. Glaser
3149 South Morgan Street
Kertė 82-ros gatvės.

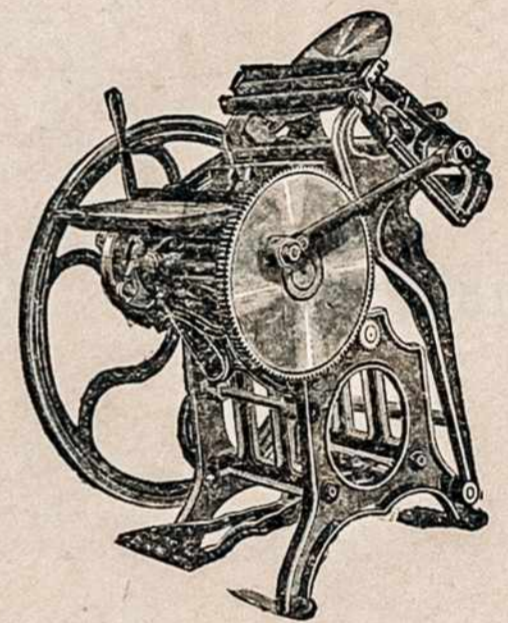
Telephone Yards 2716.
URA VISI PAS
Juozupa Ridika.
Szaltas alus, skani arielka ir kvėpenti Cigari. Turū didelę salę dėl mitingų, veselijų ir t. t.
8258 Illinois St.

"KATALIKO" SPAUSTUVE

SPAUDINA

VISOKIAS KNYGAS, DRAUGYSTEMS KONSTITUCIJAS, KVITARJUŠUS, TIKIETUS ANT BALIU IR ANT PERSTATYMU, VIZITINES KORČIUKES, ANT GALVIUS ANT LAIŠKU IR FONVERTU, UŽPRAŠYMAS ANT VESELIJU, VISOKIAS PLEKATAS IR T. T.

Darbą atliekam greitai, pigiai ir puikiai. Kam prireiks ką nors išdukuoti, tai ateikit pas mus : : :

"KATALIKO" spaustuve yra didžiausia iš lietuviškų spaustuvių Amerikoje. Turi savo locnas visokias drukavojamas masinas elektrika varomas ir atsakanti skaitliū gerų darbininkų.

JONAS M. TANANEVICZE

SAVININKAS

3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

DIDZIAUSIA IR SENIAUSIA ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturalizskā paveikslā savo ir dailū darbā, kreipkitės pas mus, mes užtikrinam, kad mūsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad mes mokame ir zinome kaip gerā darbā reik atlikti. Nesitikekit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neuženka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatyti. Didžiausias pamatas mūsų biznio yra užganėdintas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2139 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojuos szale Lehigh Valley dypo. Visokiū arieklų ir alaus didelis zopostas, taipgi ir iz Europos visokiū vynu, cigary ir visokiū valgiū ir osterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prieteliskā rodā visame. Taipgi parduodu szipkortes ant visų linijū ir siuncziū plingus i visas dalis svieto pigiausiai ir saugiai.
121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

Jonas M. Tananevicsze,
Agentas dviejū didžiausiu ir geriausiu „Fire Insurance“ kompanijū ir „Continental ir Royal Fire Insurance Co.“
Norėdami insekuruoti savo locnasti atokit pas
JONA M TANANEVICZE,
3244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY CO.
Pristato ir prikla visokias metalines lubas i sztorus, ofisas ir tt. už žemā kainā. Reikale kreipkitės prie jų.
23 LAKE ST. Telephone Long Distance Central 514 CHICAGO

Naujausia ir Gražiausia izdirbiste Fotografiju.
Mes izdirbam paveikslus pagal naujausią madā kaip ant vestuvių, piknikų ir balū dėl to, kad mes esame izszlavine geriau ne kaip kiti paveikslų izdirbėjai. Mes savo darbā gvarantuojam. Aptaisom i abdarus.
T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS
3448 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 4175
A. BYANSKAS
GENERALISZKAS
Karpenderis ir Kontraktierius
Budavoja namus kaip medinius taip ir murinius. Darbā atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Duoda geriausią rodā perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas Lietuvį.
3327 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Matomas Suraszas Matomas sudėjimas

Viskas matoma
Wales Matoma Sudėjimo ir suraszo Maszina
THE ADDER MACHINE CO.
Wilkes-Barre, Pennsylvania.
SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS
161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

Cash Registers

Mēs užlaikom Registerius nuo \$5.00 ir aukščiau.

Parduodam už pinigų numušdami didelį nuosimtį arba ant išmokėčių. Turime antrarankių National, Hallwoods ir kitokio išdarbio registriū kuriuos parduodam už suvis žemā kainā. Nė jokio skirtumo nedaro ar didelis ar mažas biznis.

The National Cash Register Co.
Du Sztorai 47-49 E. Randolph St. Phone Central 1211
217 E. Madison St. Phone Main 1222

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių rakandų, pezių, lampų, vanų ir kitokių visokių daiktų koki yra reikalingi i namus. Mano krautuve yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirskit kad asz duodu lovanas nuo szimto penkis dolerius. Užkvieziuvius savo tautiecius atsilankyti.

St. Povevicze
3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

..Sveikata be Daktaro..

Bus atidarytas daržas no 1 dienos Gegužio, ir dėl vakacijų ir dėl sveikatos. Vieta yra labai puiki, kelias nuvažiuot tiktai \$1.10 Vanduo yra tukstantis pėdų gilumo, vanduo yra pripazintas per kelis garsius gydytojus no romatizmo, nuo vidurių ir nuo visokių ligų o labiausia dėl moterų. Gyduoles galima gauti koznā dienā, nes pats gydytojas buna ant vietos, o pragyvenimas per savaitę \$5.00. Kas nori važiuoti, turi leisti laisškā pirma, nes dabar visa vieta bus užimta iki 15 d. Birželio.

MRS. P. MAZEIKA,
BOX 151 :: BRAIDWOOD, ILL.
Phone Yards 1138.

- ### "Kataliko" agentai.
- Kurie turi tiesā rinkti apgarsinimus, prenumeratū nuo skaitytųjų, priminėti orderius ant visokių drukoriskų darbų ir taip toliaus yra szie:
- Geo. Tumasonis**
Keliaujantis agentas Pennsylvaniaj. Pas jį galima užsirašyti ir atnaujinti prenumeratū už "Katalikā", duoti i "Katalikā" apgarsinimus, pirkti lietuviškas knygas, poperas, paveikslus ir tt.
Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mūsų agentas yra
p. M. MATULEVICZIUS.
St. Poteliunas
345 E. River St.
Plymouth, Pa.
Sabast. Valentinas,
370 Humbold St.
Brooklyn, N. Y.
Jos Zemantauskas
39 W. Porter St.
Waterbury, Conn
Fr Venckus,
304 N. Chicago St
Kenosha, Wis.
John Naujokaitis,
52 Planet St.
Commercial Road E.
London, England
Jonas Vieraitis,
117 Ward St.
Worcester, Mass.
J. G. Miliauckas
Union Savings Bank
Pittsburg, Pa.
J. Grinius
120 Grand St. Brooklyn, N.Y.
  - Karolis Kazokas**
Yra mūsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesā rinkti prenumeratū už "Katalikā", užrašyti naujus prenumeratorius, priminėti apgarsinimus, drukoriskus darbus ir tt. Jam atsilankius galite atlikti reikalā kaip pačioje redakcijoje.
Kaz. Makarevičius,
255 Wallace St.
New Haven, Conn.
J. Petrikis
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.
P. Mikalauckas
Keliaujantis agentas valstijoje Massachusetts ir New Hampshire 320 Broadway So. Boston Mass.
Jonas Kučinskas,
238 Slocum St.
Kingston, Pa.
Ant. Zukauckas
871-31st Pl.
Chicago, Ill.
Jos. Dzika
Box 453
Forest City, Pa.
Keliaujantis agentas
Konst. Steponis
Mikolas Voicėnaviče,
2 River St., West Lynn, Mass.
Nanja Daktariška knyga
Daktaras Kiseniule.
Su paveikslais, naudingais patarimais ir daugybe receptų nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su auksintu raidėm ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tā knyga gali gauti dovanai užsiraszydama "Katalikā" ant metų mokėdamas prenumeratos 2 dol. mūsų agentui.
M. PALTANAVICZE
15 Millbury St. Worcester, Mass.
  - Kaz. Makarevičius,**
255 Wallace St.
New Haven, Conn.
  - J. Petrikis**
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.
  - P. Mikalauckas**
Keliaujantis agentas valstijoje Massachusetts ir New Hampshire 320 Broadway So. Boston Mass.
  - Jonas Kučinskas,**
238 Slocum St.
Kingston, Pa.
  - Ant. Zukauckas**
871-31st Pl.
Chicago, Ill.
  - Jos. Dzika**
Box 453
Forest City, Pa.
  - Keliaujantis agentas**
Konst. Steponis
  - Mikolas Voicėnaviče,**
2 River St., West Lynn, Mass.
  - Nanja Daktariška knyga**
Daktaras Kiseniule.
Su paveikslais, naudingais patarimais ir daugybe receptų nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su auksintu raidėm ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tā knyga gali gauti dovanai užsiraszydama "Katalikā" ant metų mokėdamas prenumeratos 2 dol. mūsų agentui.
M. PALTANAVICZE
15 Millbury St. Worcester, Mass.

Dr. Marja Dowiatt-Sass
OFISAS 749 W. 13-th St.
VALANDOS nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare
Nedėliomis tikrai nuo 9:30 iki 12 ryte
TEL. CANAL 1208

RESIDENCE 2891 W. Harrison St.
Near 52nd Ave.
VALANDOS Iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakare
TEL. AUSTIN 459

Beikale kreipkitės pas savai!
DR. A. L. GRAICUNAS
Ofiso valandos
Izryto iki 10 val.; po pietu nuo 12 iki 2 val. vakare nuo 6 iki 9 val.
Gydo visokias ligas be skyrtime vyrų moterų ir vaikų.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange izszaisytas o artistiskai izszabtas fotografijas kurios iszeina iz jo dirbtuves. Izdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz mēs dėl savo tautieciū padirbame geriausiai. Kas pas mus sykį atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiū atsilankyti o persitikrinsite apie mano darbā. Apsimoka atvažiuoti ir iz tolesnių pakraszezių. Duodam labai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirskit adresu.